

Yritysverotus yritysmuodon valintaan vaikuttavana tekijänä

Elisa Verkko

Tekijä(t) Elisa Verkko	
Koulutusohjelma Johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelma	
Opinnäytetyön nimi Yritysverotus yritysmuodon valintaan vaikuttavana tekijänä	Sivu- ja liitesivumäärä 38 + 0
<p>Tämä opinnäytetyö on teoriapohjainen tutkimus verotuksen vaikutuksesta yritysmuodon valintaan. Työssä esitellään kaikki viisi Suomessa esiintyvää yritysmuotoa sekä yritysverotuksen keskeiset osa-alueet. Työssä selvitetään, mitä veroja suomalaiset yritykset maksavat, mitä eroavaisuuksia verotuksessa esiintyy eri yritysmuotojen kesken sekä tekijöitä, jotka vaikuttavat yritysten verotukseen. Työ on tehty toimeksiantona Borenius Asianajotoimisto Oy:lle ja se on toteutettu kesän ja syksyn 2017 aikana.</p> <p>Työn tavoitteena on koota ajantasainen tieto loogiseksi ja selkeäksi kokonaisuudeksi työn toimeksiantajalle sekä muille aiheesta kiinnostuneille lukijoille. Verotus on aiheena erittäin moniulotteinen ja se sisältää paljon yksityiskohtia, joten sitä on työssä rajattu olennaisimpiin teemoihin ja käsitteisiin. Aiheelle ominaista on myös se, että verokantoja tai niihin liittyviä tulorajoja päivitetään aika ajoin. Työn tietoperustan kokoamiseen on käytetty aiheen kirjallisuutta, lehtiartikkeleita, aiempia tutkimuksia sekä sähköisiä lähdeaineistoja.</p> <p>Suomessa käytössä olevat yritysmuodot ovat yksityinen elinkeinonharjoittaja, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö ja osuuskunta. Lukumäärällisesti osakeyhtiöitä on eniten ja osuuskuntia vähiten. Verotuksen lisäksi yritysmuodon valintaan vaikuttavia tekijöitä ovat mm. yrityksen perustajien lukumäärä, pääoman tarve, taloudellinen vastuu yritystoiminnasta, päätöksenteko yrityksen sisällä, yrityksen kasvumahdollisuudet sekä voitonjako.</p> <p>Yritysten, kuten yksityishenkilöidenkin, maksamat verot jakautuvat valtiolle, kunnille sekä evankelisluterilaiselle ja ortodoksiselle kirkolle. Verotuloilla katetaan siis julkisen sektorin menoja. Kaikki yritykset maksavat tuloveroa, jonka määrä perustuu yrityksen tilikauden aikana tekemään voittoon. Osakeyhtiöiden ja osuuskuntien tuloveroa kutsutaan yhteisöveroksi. Yhteisöveroa maksetaan kiinteän 20 %:n verokannan mukaan.</p> <p>Yksityisen elinkeinonharjoittajan tulo muodostuu ansio- ja pääomatuloista, joita verotetaan kuten yrittäjän muitakin henkilökohtaisia tuloja. Avointen yhtiöiden ja kommandiittiyhtiöiden tekemä voitto jaetaan yhtiömiesten henkilökohtaiseksi tuloksi, joka on yksityisen elinkeinonharjoittajan tavoin ansio- ja pääomatuloa. Ansiotuloja verotetaan progressiivisesti, eli tulojen kasvaessa myös veroprosentti nousee. Pääomatuloja verotetaan 30 000 euroon saakka 30 %:n verokannan mukaan ja sen ylittävältä osalta 34 %:n mukaan.</p> <p>Tuloveron lisäksi kaikki tavaroita tai palveluita myyvät yritykset maksavat arvonlisäveroa. Arvonlisävero perustuu yrityksen myyntituottojen määrään. Valtion saamista verotuloista noin 40 % muodostuu arvonlisäveroista.</p> <p>Työssä käytetyn lähdeaineiston ja muun aiheeseen perehtymisen perusteella voidaan todeta, että verotus on merkittävä tekijä niin yritysmuodon valinnassa kuin yritysten elinkaarren muissakin vaiheissa. Siitä kertoo osaltaan myös aiheesta useasti käytävä julkinen keskustelu sekä mielipiteiden kirjo.</p>	
Asiasanat Yritysmuoto, yritysverotus, tulovero, yhteisövero, arvonlisävero, verosuunnittelu	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Työn aihe ja rajaus	1
1.2	Tutkimuskysymykset	3
1.3	Tutkimusmenetelmät	3
1.4	Työn tarkoitus ja tavoite	3
1.5	Toimeksiantaja	4
2	Yritysmuodot	5
2.1	Yksityinen elinkeinonharjoittaja	6
2.2	Avoin yhtiö	8
2.3	Kommandiittiyhtiö	9
2.4	Osakeyhtiö	11
2.5	Osuuskunta	13
3	Yritysverotus	16
3.1	Tulovero	16
3.1.1	Tuloverotus eri yritysmuodoissa	18
3.1.2	Kansainvälinen tuloverotus	19
3.2	Arvonlisävero	20
3.2.1	Arvonlisävero ulkomaankaupassa	22
3.2.2	Vähäisen toiminnan raja ja alarajahuojennus	23
3.3	Veroilmoitus	24
3.4	Yritysten verosuunnittelu	25
3.5	Kirjanpitovelvollisuus	27
3.6	Yritysmuodon muutoksesta koituvat veroseuraamukset	27
4	Yhteenveto ja opinnäytetyöprosessin arviointi	29
	Lähteet	33

1 Johdanto

Yritysmuodon valinta kuuluu uuden yrityksen perustamisvaiheen ensimmäisiin päätöksiin. Sen taustalla vaikuttaa kuitenkin moni tekijä, eikä sama yritysmuoto sovi kaikille yrityksille. Tämä opinnäytetyö on ajantasainen, vuonna 2017 voimassa oleviin tietoihin perustuva katsaus suomalaisiin yritysmuotoihin sekä erityisesti yritysverotuksen vaikutuksiin yritysmuodon valinnassa ja yritysten elinkaaren aikana. Opinnäytetyö on tutkimustyyppinen ja toteutettu kesän ja syksyn 2017 aikana. Se on tehty toimeksiantona Borenius Asianajotoimisto Oy:lle.

Työ koostuu neljästä pääluvusta. Johdannon jälkeen toisessa luvussa esitellään yritysmuodot ja niiden erityispiirteet. Luvussa kuvataan tiivistetysti ne tekijät, jotka verotuksen lisäksi vaikuttavat yritysmuodon valintaan. Kolmannessa luvussa syvennytään yritysverotukseen; tuloverotukseen ja arvonlisäverotukseen sekä siihen, mitä yritysmuodon muutos tarkoittaa veronäkökulmasta. Lisäksi luvussa kerrotaan verosuunnittelusta, kansainvälisillä markkinoilla toimivien yritysten verotuksesta sekä kirjanpitovelvollisuudesta, joka vaikuttaa olennaisesti verotuksen taustalla. Viimeisessä pääluvussa kootaan yhteen työn teemoja, pohditaan tutkimuskysymyksiin saatuja vastauksia sekä arvioidaan opinnäytetyöprosessia kokonaisuutena.

1.1 Työn aihe ja rajaus

Opinnäytetyön aiheena ovat yritysmuodot ja tärkeimpänä yksittäisenä näkökulmana eri yritysmuotojen verotus. Työssä selvitettiin, mitä veroja yritykset maksavat ja mihin niiden verotus perustuu. Lisäksi työssä on selvitetty sitä, miten yritykset voivat suunnitella verotustaan, minkälaisia velvollisuuksia yrityksellä on kirjanpidon suhteen sekä sitä, miten yritysmuodon vaihtaminen vaikuttaa verotuksellisesti yrityksen talouteen. Työhön valittiin kokonaiskuvan hahmottamisen vuoksi tarkastelun kohteiksi kaikki yritysmuodot eli yksityinen elinkeinonharjoittaja, avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö sekä osuuskunta. Yritysmuotojen esittelyn yhteydessä selvitetään, mitä seikkoja tulee ottaa huomioon yritystä perustettaessa ja yritysmuotoa valittaessa.

Koska työhön haluttiin ottaa mukaan kaikki yritysmuodot, piti aihetta rajata muilla tavoin. Työstä haluttiin tiivis kokonaisuus, jossa olennaiset asiat on esitelty kuitenkin riittävän kattavasti. Työssä tarkastellaan teemoja, jotka ovat tärkeitä kokonaiskuvan ymmärtämiseksi menemättä kuitenkaan jokaisen teeman osalta yksityiskohtaiselle tasolle. Lukijalle halutaan antaa käsitys siitä, mistä näkökulmista yritysmuodon valintaa voi tarkastella ja mitkä tekijät valintaan yleensä vaikuttavat. Laajemman selvityksen lukija saa verotuksen merkityksestä yritysmuodon valinnassa. Työn kautta on mahdollista tutustua myös vieraampiin

yritysmuotoihin ja ymmärtää se, että kaikille yrityksille ei sovi sama yritysmuoto. Oikean yritysmuodon valitseminen ei ole aina yksinkertaista, mutta oikean valinnan tekeminen on merkittävä ensiaskel yrityksen tuottoisaan tulevaisuuteen ja toiminnan sujuvuuteen.

Aihe on tutkimuskohteena kiinnostava, sillä yritysmuotojen ja yritysverotuksen tuntemus on yleissivistävää sekä työelämässä hyödyllistä. Erityisen arvokasta se on oman yrityksen perustamista suunnitteleville tai jo yrittäjinä toimiville. Yritysmuodon valinta on merkityksellinen vaihe yrityksen elämänkaareissa, joten aiheen tuntemus on tärkeää. Yritysten maksamat verot vaikuttavat niin yritysten talouteen kuin koko kansantalouteemme. Niillä on suuri merkitys myös paljon puhuttuun kansainväliseen kilpailukykyymme.

Yritykset luovat työpaikkoja, millä on suuri arvo yhteiskunnallemme ja sen kehittämiseksi. Taulukko 1 osoittaa, että vuonna 2016 uusien yritysten määrä elpyi edellisen vuoden notkahduksesta. Tuoreimpien, heinäkuussa 2017 julkaistujen tilastotietojen mukaan uusien yritysten lukumäärä vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä oli jälleen 4,3 % pienempi kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana (Tilastokeskus 2017). Yrittäjyydestä ja yritysten yhteiskunnallisesta merkityksestä puhuminen sekä tietouden lisääminen ovatkin jo sinällään huomion ja opinnäytetyön tekemisen arvoisia.

Taulukko 1. Rekisteröidyt uudet yritykset (Patentti- ja rekisterihallitus 2017a)

Yritysmuoto	2016	2015	2014	2013	2012
Yksityinen elinkeinonharjoittaja	14 527	13 671	15 421	14 497	15 820
Osakeyhtiö	13 584	12 624	11 964	12 441	12 504
Asunto-osakeyhtiö	1 151	869	948	989	1 062
Kommandiittiyhtiö	610	673	767	900	1 006
Avoin yhtiö	509	550	590	656	811
Osuuskunta	214	230	235	208	228
Julkinen osakeyhtiö	6	1	0	5	2
Muut (mm. säätiöt, ulkomaisten elinkeinonharjoittajien sivuliikkeet ja aatteelliset yhdistykset)	155	131	120	155	153
Yhteensä	30 756	28 749	30 045	29 851	31 586

1.2 Tutkimuskysymykset

Työn avaintemojen löytämiseksi on valittu kolme tutkimuskysymystä, jotka ovat:

- Mitä veroja yritykset maksavat?
- Mitä eroavaisuuksia on eri yritysmuotojen verotuksessa?
- Mitkä tekijät vaikuttavat yritysten maksamiin veroihin?

Kyseisten tutkimuskysymysten lisäksi on perusteltua esitellä lyhyesti myös muut yritysmuodon valintaan vaikuttavat tekijät verotuksen lisäksi. Tietynlaisena esikysymyksenä työlle toimiikin se, mitkä tekijät erottavat yritysmuodot toisistaan.

1.3 Tutkimusmenetelmät

Teoriapohjaisen tutkimuksen lähdeaineiston kokoamisessa sekä käsitteiden tarkastelussa ja selvittämisessä hyödynnettiin kirjallisuuskatsausta. Sen avulla kartoitettiin työn kannalta olennaisia kirjallisia lähteitä, kuten painettuja teoksia, lehtiartikkeleita ja aiemmin tehtyjä tutkimuksia, sekä selvitettiin aiemmin tehtyjen tutkimusten näkökulmia (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 121). Aineistonkeruun tueksi työn teemat jaettiin pienempiin osa-alueisiin, mikä helpotti olennaisen aineiston löytämisessä. Aiheesta saatavilla olevasta, melko runsaasta kirjallisuudesta valittiin ajantasaisin ja olennaisin tieto teoriapohjan lähdeaineistoksi. Ajantasaisuuteen oli aiheen vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota, sillä esimerkiksi verokantaja tai niihin liittyviä tulorajoja päivitetään aika ajoin.

1.4 Työn tarkoitus ja tavoite

Työn tarkoituksena on kerätä yhteen ajantasainen tieto kunkin yritysmuodon erityispiirteistä keskittyen erityisesti eri yritysmuotoihin kohdistuvaan verotukseen. Työn teemoihin syvennyttään tutkimuskysymysten avulla. Hirsjärven ym. (2009, 138–139) mukaan tutkimus voi olla tarkoituksensa perusteella luonteeltaan kartoittava, kuvaileva, selittävä tai ennustava. Tämä opinnäytetyö dokumentoi olemassa olevia ilmiöitä ja niihin vaikuttavia keskeisimpiä tekijöitä, ja voidaan siksi pääosin luokitella kuvailevaksi tutkimukseksi. Tutkimuksille tyyppillisesti luokittelu ei kuitenkaan ole yksiselitteinen, ja tätäkin tutkimusta voidaan pitää osin myös kartoittavana, selittävänä sekä ennustavana.

Tutkimuksen tavoitteena on toimia sen toimeksiantajalle, muille lukijoille sekä tekijälle hyödyllisenä ja osaamista syventävänä kokonaisuutena, josta löytyy olennainen ja ajantasainen yritysmuotoihin ja niiden verotukseen liittyvä tieto. Työssä on pyritty loogisuuteen, ymmärrettävyyteen sekä selkeyteen, jotta se toimii kattavana tietopakettina myös sellaisille

lukijoille, joilla ei ole aiheesta aiempaa tietoutta. Työ esittelee tiiviisti perustiedot yritysmuodoista myös esimerkiksi oman yrityksen perustamista suunnittelevalle.

1.5 Toimeksiantaja

Työn toimeksiantajana toimii Borenius Asianajotoimisto Oy, joka on vuonna 1911 perustettu asianajotoimisto. Borenius on yksi suurimmista ja kokeneimmista asianajotoimistoista Suomessa, ja se tarjoaa lakipalveluita yritysasiakkailleen kaikilla liikejuridiikan osa-alueilla. Boreniuksella on reilut 200 työntekijää sekä toimistot Helsingissä, Tampereella, Pietarissa ja New Yorkissa.

2 Yritysmuodot

Päätös yrityksen perustamisesta syntyy toiminta-ajatuksen myötä. Toisin sanoen syntyy idea tuotteesta tai palvelusta, jota halutaan valmistaa, tuottaa, viedä tai tuoda. Toiminta-ajatus jalostuu liikeideaksi, kun keksitään keinot muuttaa ajatus liiketoiminnaksi. Olennaisiksi kysymyksiksi nousevat: mitä myymme, kenelle ja millä keinoin? On selvitettävä markkinoiden senhetkinen tilanne kysynnän ja tarjonnan sekä niihin liittyvien mahdollisten haasteiden hahmottamiseksi. Tärkeää on myös miettiä, miten markkinoilla on mahdollista erottua kilpailijoista, ja millaisilla toimintatavoilla on kannattavinta toimia. Tuotteelle tai palvelulle on annettava hinta. Liiketoiminnalle on asetettava tavoitteet ja kehitettävä strategia niiden saavuttamiseksi. Liikeideaa kannattaa kuitenkin varautua myös muokkaamaan olosuhteiden muuttumisen varalta. Myös yrityksen voimavarat, niin taloudelliset kuin henkisetkin, voivat vaihdella ajan kuluessa. (Holopainen 2016, 13; Siikavuo 2016, 11–12.)

Ensimmäinen konkreettinen vaihe yrityksen perustamisessa on huolella tehty suunnitelma. Sen jälkeen on laskettava, paljonko omaa tai vierasta pääomaa tarvitaan toiminnan aloittamiseksi ja mietittävä minkälaisia lähteitä rahoitukselle on saatavilla. Kun näistä asioista on huolehdittu, voidaan alkaa miettiä sopivinta muotoa yrittämiselle. (Siikavuo 2016, 13.)

Tässä kappaleessa esitellään kaikki viisi yritysmuotoa: yksityinen elinkeinonharjoittaja, avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö, joita yhdessä kutsutaan myös henkilöyhtiöiksi, osakeyhtiö sekä osuuskunta. Tarkastelun kohteena ovat myös ne seikat, jotka kussakin yritysmuodossa on otettava huomioon yrityksen perustamisvaiheessa. Huomioitavia asioita ovat esimerkiksi yrityksen perustajien lukumäärä, yritykseen sijoitettavan pääoman tarve, taloudellinen vastuu yritystoiminnasta, päätöksenteko yrityksen sisällä, yrityksen kasvumahdollisuudet, voitonjako sekä verotus, johon paneudutaan laajemmin tämän työn muissa osissa (Holopainen 2016, 21–23). Yritysmuodot esitellään pääpiirteittäin käymättä läpi mahdollisia säännöistä poikkeamia. Kuitenkin esimerkiksi henkilöyhtiöiden yhtiösopimuksessa, osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä tai osuuskunnan säännöissä voidaan lain puitteissa poiketa näistä yleispätevistä säännöistä.

Taulukko 2 esittää kaupparekisteriin rekisteröityjen yritysten määrät yritysmuodoittain viime vuoden lopussa. Kuten johdannossa esitetty taulukko osoitti, yksityisiä elinkeinonharjoittajia on viime vuosina rekisteröitynyt yritysmuodoista eniten. Kuitenkin osakeyhtiö on edelleen yleisin yritysmuoto Suomessa. Jos julkisia osakeyhtiöitä ei tarkastella osakeyhtiöstä erillisenä yritysmuotona, on osuuskunta vastaavasti selvästi harvinaisin yritys-

muoto. Lukumäärissä on suuria eroja, ja niiden tarkastelu tuo mielekkyyttä pohtia eri yritysmuotojen ominaisuuksia sekä sitä, miksi tietty yritysmuoto valikoituu yrityksen alkuvaiheessa ja miksi se yrityksen perustajien mielestä soveltuu yritykselle parhaiten.

Taulukko 2. Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä (Patentti- ja rekisterihallitus 2017b)

Yritysmuoto	Lkm (31.12.2016)
Osakeyhtiö	268 093
Yksityinen elinkeinonharjoittaja	203 562
Kommandiittiyhtiö	29 361
Avoin yhtiö	10 470
Osuuskunta (sis. osuuspankit)	4 517
Julkinen osakeyhtiö	242

2.1 Yksityinen elinkeinonharjoittaja

Yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimiminen on yksinkertainen tapa toimia yrittäjänä, sillä oman ammatti- tai liiketoiminnan harjoittaminen on tässä yritysmuodossa mahdollista ilman varsinaisen yhtiön perustamista. Yksityisenä elinkeinonharjoittajana aloittaminen onnistuu melko vähillä toimenpiteillä, ja oman toiminnan käynnistäminen on siten nopeaa. Ennen toiminnan aloittamista tulee kuitenkin miettiä huolellisesti, onko omalle liikeidealle riittävästi kysyntää, millaisia kilpailijoita markkinoilla jo on, sekä se, millaisin toimintatavoin palvelut tai tuotteet saadaan asiakkaille. Yritysmuotona yksityinen elinkeinonharjoittaja soveltuu monille yrittäjille koko toiminnan elinkaaren ajan, mutta toiminnan luonteen tai laajuuden muuttuessa yritysmuodon muuttaminen toiseen yritysmuotoon on myös mahdollista. Suomessa toimivista yrityksistä hieman yli kolmannes on yksityisiä elinkeinonharjoittajia. (Holopainen 2016, 12–13; Knuutinen 2017, 250; Salin 2015, 10.)

Yksityisenä elinkeinonharjoittajana voi toimia luonnollinen henkilö, yrittäjä, joka on samalla yrityksensä ainoa toimitus. Suomessa toimivan yksityisen elinkeinonharjoittajan on asuttava Euroopan talousalueella (ETA), jonka muodostavat EU-maat, Islanti, Norja ja Liechtenstein. Yksityinen elinkeinonharjoittaja voi yritystoiminnan luonteesta riippuen toimia joko ammatin- tai liikkeenharjoittajana. Ammatinharjoittaja on tyypillisesti yrittäjä, joka myy omaan henkilökohtaiseen ammattitaitoonsa perustuvia palveluita ilman vakituista myynti- tai toimipaikkaa. Liikkeenharjoittajalla tätä vastoin on yritystoimintaansa varten liiketila, jossa yrittäjä käy kauppaa tavaroilla. Myös kiinteässä toimipaikassa palveluitaan myyvä

yksityinen elinkeinonharjoittaja on liikkeenharjoittaja. Liiketoiminnan aloittaminen yksityisenä elinkeinonharjoittajana ei vaadi perustamisasiakirjoja, vaan juridisesti yritys syntyy sen aloitettua toimintansa. (Akavan Erytysalat 2017; Euroopan parlamentti 2017; Holopainen 2016, 25; Siikavuo 2016, 20; Yritys-Suomi 2017a.)

Liiketoiminnan alkaessa yksityisen elinkeinonharjoittajan on tehtävä perustamisilmoitus, joka tapahtuu liikkeen- ja ammatinharjoittajille tarkoitettulla Y3-lomakkeella. Tämän myötä yksityinen elinkeinonharjoittaja saa Y-tunnuksen. Y-tunnuksia voi olla vain yksi, eikä se muutu, vaikka liikkeen- tai ammatinharjoittaja vaihtaisi toimialaa tai aloittaisi uuden liiketoiminnan. Muutoksesta tapahtuu tällöin täyttämällä muutos- ja lopettamislomake. (Salin 2015, 11.)

Yksityisestä elinkeinonharjoittajasta käytetään usein nimitystä toiminimi. Elinkeinoharjoittajasta tulee kuitenkin toiminimi vasta, kun toiminimi rekisteröidään kaupparekisteriin. Rekisteröityminen tapahtuu edellisessä kappaleessa mainitulla perustamisilmoituksella, jolla elinkeinonharjoittaja voi tarvittaessa ilmoittautua myös kaupparekisteriin, arvonlisäverorekisteriin, ennakkoperintärekisteriin sekä työnantajarekisteriin. Kaupparekisteriin ilmoittautuminen ei ole pakollista kaikille ammatin- tai liikkeenharjoittajille. Mikäli kuitenkin yrittäjällä on omasta asunnosta erillinen, pysyvä liiketila tai yrittäjä on palkannut yritykseensä muuta henkilökuntaa kuin aviopuolisonsa tai alaikäisen lapsensa tai lapsenlapsensa, on perustamisilmoitus tällöin tehtävä. Pakollista se on myös, mikäli kyseessä on luvanvarainen elinkeinotoiminta, tai jos yrittäjä haluaa varmistaa, että toiminimi pysyy vain hänen käytössään. (Salin 2015, 12; Siikavuo 2016, 20; Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä 2017.)

Laki ei määrää yksityisen elinkeinonharjoittamiseen minimipääomaa. Useimmiten elinkeinonharjoittaja toimiikin sellaisella toimialalla, jossa yritystoiminnan aloittaminen on mahdollista ilman suurta pääoman tarvetta, kun taas paljon pääomaa vaativilla toimialoilla valitaan useimmiten toinen yritysmuoto. Liiketoiminnasta pidetään omaa kirjanpitoa, mutta elinkeinonharjoittaja tekee kaikki yritystään koskevat sopimukset omalla nimellään. Koska elinkeinonharjoittaja ei ole erillinen oikeushenkilö, on yrittäjä vastuussa sekä yrityksensä varoilla että henkilökohtaisella omaisuudellaan koko yrityksensä taloudellisista velvoitteista. Tästä johtuen ulosoton kautta perittäviä saatavia vastaan voidaan vaatia myös yrittäjän henkilökohtaisen omaisuuden ulosmittaamista. (Holopainen 2016, 21; Siikavuo 2016, 20; Suomen Yrittäjät 2014.)

Yksityisen elinkeinonharjoittajan itselleen nostamaa rahallista korvausta kutsutaan yksityisotoksi tai yksityisnostoksi. Koska yrittäjä ei voi maksaa itselleen varsinaista palkkaa, eivät myöskään luontoisedut kuten lounas- tai puhelinedut ole mahdollisia, eikä yritys voi

maksaa yrittäjälle esimerkiksi päivärahoja tai kilometrikorvauksia. Yksityinen elinkeinonharjoittaja ei voi maksaa palkkaa myöskään puolisolleen, mikäli tämä työskentelee yrityksessä. Verotuksellisesti yrityksen tulo voidaan kuitenkin jakaa molempien puolisoitten kesken; ansiotulo samassa suhteessa heidän työpanoksiinsa ja pääomatulo suhteessa heidän osuuksiinsa liiketoiminnan nettovarallisuudesta. Mikäli osuuksia ei voida riittävästi selvittää, jaetaan sekä ansio- että pääomatulot tasan. Ulkopuolisen henkilön palkkaaminen on mahdollista. (Siikavuo 2016, 167; Verohallinto 2017a.)

2.2 Avoin yhtiö

Avoimen yhtiön (lyhennettä ay ei käytetä) voi perustaa vähintään kaksi yhtiömiestä, eli perustajaa, jotka voivat olla luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä eli yhteisöjä. Myös toiset yhtiöt voivat siis toimia avoimen yhtiön yhtiömiehinä. Vähintään yhdellä yhtiömiehistä on oltava pysyvä asuinpaikka, tai yhtiön toimiessa yhtiömiehenä, kotipaikka ETA-alueella. Mikäli näin ei ole, on kaikille ETA-alueen ulkopuolisille yhtiömiehille haettava Patentti- ja rekisterihallitukselta lupa. Yhtiömiesten lukumäärä voi tilapäisesti laskea yhteen enintään yhden vuoden ajaksi, mutta mikäli se ei siinä ajassa uudelleen nouse vähintään kahteen, katsotaan avoimen yhtiön tällöin purkautuneen ja yritystoiminnan muuttuneen yksityiseksi toiminimeksi. (Holopainen 2016, 26.; Patentti- ja rekisterihallitus 2017c; Suomen Yrittäjät 2017a.)

Yhtiön toiminta alkaa, kun se on rekisteröity kaupparekisteriin toimitettavalla Y2-lomakkeella. Rekisteröiminen tulee tapahtua viimeistään kolmen kuukauden kuluttua yhtiösopimuksen allekirjoittamisesta. Yhtiösopimuksessa yhtiömiehet sopivat yhtiön toiminnasta; sen tavoitteista, yhtiömiesten työnjaosta, vastuista ja velvollisuuksista. Sopimus tehdään useimmiten kirjallisena, ja siihen on hyvä kirjata vähintään yhtiön toimiala, toiminimi, yhtiömiehet, yhtiön kotipaikka, tilikausi sekä yhtiömiesten yhtiöön sijoittamat panokset ja niiden suuruus. Yhtiösopimuksen lisäksi avoimen yhtiön toimintaa sääntelee laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä. (Suomen Yrittäjät 2017a.)

Laki ei edellytä avoimelta yhtiöltä päättäviä toimielimiä, kuten toimitusjohtajaa, hallitusta tai yhtiökokousta. Kuitenkin mikäli toimitusjohtaja on valittu, tästä on tehtävä ilmoitus kaupparekisteriin. Muista toimielimistä ei ole ilmoitusvelvollisuutta. Laissa ei ole myöskään säädetty pääoman tarpeesta, vaan yhtiömiesten panos yhtiölle voi olla rahaa, tavaraa tai yhtiölle tehtyä työtä. (Holopainen 2016, 26.)

Yhtiömiehet vastaavat yrityksen taloudellisista velvoitteista koko omaisuudellaan, eli yrityksen velkojen maksuun voidaan käyttää yhtiömiesten henkilökohtaista omaisuutta. Velkojalla on oikeus periä saataviaan keneltä yhtiömieheltä tahansa. Yhtiömiesten vastuun suhteessa ulkopuoliseen velkojaan sanotaan näin ollen olevan rajatonta, henkilökohtaista ja omavelkaista. Yhtiöstä eronnut yhtiömies on edelleen vastuussa hänen yhtiömiesaikanaan syntyneistä taloudellisista velvoitteista. Vastuu päättyy yhtiökumppanille tai kaupparekisteriin tehtyyn ilmoitukseen. Mahdollinen uusi yhtiömies ottaa vastuulleen myös ennen hänen hallinta-aikaansa syntyneet velvoitteet. (Suomen Yrittäjät 2017a.)

Avoimessa yhtiössä jokaisella yhtiömiehellä on henkilökohtainen päätöksenteko-oikeus yhtiön asioista. Päätöksen tehneen yhtiömiehen on myös hoidettava asiaa henkilökohtaisesti. Yhtiösopimukseen on mahdollista kirjata sellaisia asioita, joihin liittyviin päätöksiin tarvitaan määräenemmistö tai kaikkien yhtiömiesten yksimielinen päätös. Yhtiömiehillä on myös niin kutsuttu kiello-oikeus koskien yksittäisiä tilanteita tai jonkin yhtiömiehen päätöksiä. Tämä johtuu siitä, että yhden yhtiömiehen päätöksellä voi olla vaikutuksia muidenkin yhtiömiesten vastuisiin yhtiössä. (Suomen Yrittäjät 2017a.)

Voitto-osuudet yhtiömiesten kesken voidaan määritellä yhtiösopimuksessa. Pääsääntöisesti kullekin yhtiömiehelle maksetaan ensin korkolain mukainen korko sijoitetun panoksen mukaisesti. Sen jälkeen jäljellä oleva osa yhtiön voitosta jaetaan yhtiömiesten kesken tasan. Yhtiösopimuksessa sovitut osuudet pätevät myös yhtiön tappion jakamiseen, vaikka sopimuksessa olisi määriteltä vain voitonjakoperuste. Lisäksi yhtiömiehet voivat nostaa itselleen joko palkkaa tai siirtää varoja itselleen yksityisottoina. (Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 389/1988; Siikavuo 2016, 175; Suomen Yrittäjät 2016.)

2.3 Kommandiittiyhtiö

Kuten avoimessa yhtiössä, myös kommandiittiyhtiössä (lyhenne ky) on oltava vähintään kaksi yhtiömiestä, joko luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä. Samalla tavoin yhden yhtiömiehen asuin- tai kotipaikka on oltava ETA-alueella, tai muutoin kaikille ETA-alueen ulkopuolisille yhtiömiehille on haettava Patentti- ja rekisterihallituksen lupa. Avoimesta yhtiöstä poiketen kommandiittiyhtiössä vähintään yhden yhtiömiehen on oltava vastuunalainen yhtiömies ja vähintään yhden äänetön yhtiömies. Äänetön yhtiömies voi olla myös ETA-alueen ulkopuolelta. (Holopainen 2016, 28.)

Vastuunalaisten yhtiömiesten asemaa, oikeuksia ja velvollisuuksia kommandiittiyhtiössä voidaan verrata avoimen yhtiön yhtiömiesten vastaaviin. Vastuunalaisen yhtiömiehen yhti-

öön sijoittama panos voi olla rahaa, tavaraa tai yhtiölle tehtyä työtä. Äänettömän yhtiömiehen sen sijaan on sijoitettava yhtiöön rahaa tai rahassa mitattavissa olevaa omaisuutta. Näin ollen äänettömän yhtiömiehen asema vastaa ulkopuolisen rahoittajan asemaa. (Holopainen 2016, 28; Suomen Yrittäjät 2017b.)

Samoin kuin avoimen yhtiön, myös kommandiittiyhtiön toiminta voi alkaa, kun se on rekisteröity kaupparekisteriin kolmen kuukauden sisällä yhtiösopimuksen allekirjoittamisesta. Yhtiö lasketaan kuitenkin syntyneeksi, kun yhtiösopimus on allekirjoitettu. Yhtiösopimus on lähes vastaava kuin avoimen yhtiön yhtiösopimus, mutta hieman laajempi äänetöntä yhtiömiestä koskevien määräysten takia. Sopimukseen kirjataan yhtiön toiminimi, toimiala, kotipaikka, vastuunalaiset ja äänettömät yhtiömiehet sekä heidän henkilötietonsa ja kotipaikkansa, yhtiön tilikausi, mikäli se poikkeaa kalenterivuodesta sekä yhtiökauden pituus, mikäli se määritellään määräaikaiseksi. Sopimuksessa voidaan lisäksi määritellä kunkin yhtiömiehen yhtiöön sijoittama panos, voitonjako sekä se, miten äänettömien yhtiömiesten voitto-osuudet jakautuvat. (Suomen Yrittäjät 2017b.)

Laki ei edellytä kommandiittiyhtiöltä päättäviä toimielimiä, kuten toimitusjohtajaa, hallitusta tai yhtiökokousta. Kuitenkin mikäli toimitusjohtaja on valittu, tästä on tehtävä ilmoitus kaupparekisteriin. Muista toimielimistä ei ole ilmoitusvelvollisuutta. (Holopainen 2016, 28.)

Vastuunalaiset yhtiömiehet vastaavat yhtiön taloudellisista velvoitteista myös henkilökohtaisella omaisuudellaan. Ulkopuolisten velkojien on kuitenkin ensin pyrittävä perimään saataviaan yhtiöltä. Vasta kun yhtiö on todettu ulosotossa varattomaksi, velkojat voivat periä saatavia yhtiömiehiltä henkilökohtaisesti. (Suomen Yrittäjät 2017b.)

Avoimen yhtiön tapaan kommandiittiyhtiössä jokaisella vastuullisella yhtiömiehellä on henkilökohtainen päätöksenteko-oikeus yhtiön asioista. Äänettömän yhtiömiehen asema on verrattavissa ulkopuoliseen rahoittajaan, eikä se oikeuta päätöksentekoon tai muihin toimiin yhtiön puolesta. Äänettömällä yhtiömiehellä on kuitenkin tiedonsaantioikeus yhtiön toiminnasta sekä kirjanpidosta. Luottamuksellisten tietojen saannin vuoksi kilpailukielto koskee sekä vastuullisia että äänettämiä yhtiömiehiä. Tämä tarkoittaa sitä, että kukaan yhtiömiehistä ei saa harjoittaa kilpailevaa yritystoimintaa, ellei hänellä ole siihen muiden yhtiömiesten myöntämää lupaa. (Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä; Suomen Yrittäjät 2017b.)

Kommandiittiyhtiön tilikauden voitosta maksetaan ensin äänettömän yhtiömiehen voitto-osuus sekä korkoa tämän pääomasijoitukselle. Korkoa ei pääsääntöisesti makseta siinä

tapauksessa, että tilikausi jää tappiolliseksi. Yhtiösopimuksessa voidaan sopia äänettömän yhtiömiehen voitto-osuudeksi myös esimerkiksi tietty osuus yhtiön voitosta. Jäljelle jäävästä osuudesta maksetaan kullekin yhtiömiehelle korkolain mukainen korko sijoitetun panoksen mukaisesti. Tämän jälkeen jäljellä oleva voitto jaetaan tasan vastuullisten yhtiömiesten kesken. Yhtiösopimuksessa voidaan tarvittaessa sopia muunlaisesta voitonjaoista. Avoimen yhtiön tavoin myös kommandiittiyhtiössä tappion jakamiseen sovelletaan samaa jakoperustetta yhtiömiesten kesken kuin voiton jakamiseen, mutta vain vastuunalaiset yhtiömiehet jakavat tappion, ellei toisin ole sovittu. Avoimen yhtiön tavoin yhtiömiehet voivat maksaa itselleen palkkaa tai tehdä yksityisottoja. (Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä; Minilex 2017a; Siikavuo 2016, 175; Suomen Yrittäjät 2016.)

2.4 Osakeyhtiö

Kaikista Suomen yrityksistä noin puolet on osakeyhtiöitä. Verrattuna muihin maihin, osakeyhtiöllä on Suomessa erityisen merkittävä asema eri yritysmuotojen joukossa. Toisin kuin edellä esitellyt yritysmuodot, osakeyhtiö on omistajistaan erillinen oma oikeushenkilönsä. Osakeyhtiömuoto sopii erityisesti sellaisille yrityksille, jotka tarvitsevat liiketoimintaansa pääomaa. Osakeyhtiöitä sääntelee osakeyhtiölaki. (Knuutinen 2017, 250; Osakeyhtiölaki 2006/624; Yritys-Suomi 2017b.)

Osakeyhtiön (lyhenne oy) perustajia voi olla yksi tai useampi, ja ne voivat olla luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä. Toisin kuin yksityisen elinkeinonharjoittajan, avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön kohdalla, osakeyhtiölaki ei määrittele asuin- tai kotipaikkaehtoja osakeyhtiön perustajille. Yhtiö syntyy, kun perustamishetken mukaiset osakkeenomistajat allekirjoittavat perustamissopimuksen. Samalla osakkeenomistajat merkitsevät itselleen omat osakkeensa, joiden määrä kirjataan perustamissopimukseen. Lisäksi sopimuksesta tulee ilmetä sopimuksen päivämäärä, kaikki osakkeenomistajat, osakkeen merkintähinta, osakkeen maksuaika sekä hallituksen jäsenet. Perustamissopimukseen liitetään yhtiöjärjestys, johon on kirjattu yhtiön toiminimi, kotikunta ja toimiala. (Holopainen 2016, 30; Osakeyhtiölaki.)

Uusi osakeyhtiö tulee rekisteröidä kaupparekisteriin Y1-lomakkeella. Vasta tämän jälkeen liiketoiminta voi juridisesti alkaa. Rekisteröinti tapahtuu kaupparekisteriin toimitettavalla perustamisilmoituksella, jolla yhtiön tiedot saatetaan myös Verohallinnolle. Perustamisilmoitukseen kirjataan aina sopimuksen päivämäärä, osakkeenomistajat sekä näiden merkitsemät osakkeet, osakkeen merkintähinta, osakkeen maksuaika sekä hallituksen jäsenien nimet. Perustamissopimuksen liitteenä kaupparekisteriin toimitetaan yhtiöjärjestys, jossa tulee ilmoittaa yhtiön toiminimi, kotipaikkana toimiva kunta sekä toimiala. Tilikausi

määritetään joko perustamissopimuksessa tai yhtiöjärjestyksessä. (Patentti- ja rekisterihallitus 2017d; Yritys-Suomi 2017c.)

Osakeyhtiössä on lain mukaan oltava 1–5 varsinaisen jäsenen muodostama hallitus. Mikäli jäseniä on vähemmän kuin kolme, täytyy hallituksessa olla vähintään yksi varajäsen. Vähintään yhden hallituksen jäsenen ja yhden varajäsenen asuinpaikka on oltava ETA-alueella. Mikäli näin ei ole, Patentti- ja rekisterihallituksen on myönnettävä yhtiölle lupa poiketa tästä säännöstä. Hallituksen tehtävänä on hoitaa yhtiön hallintoa sekä huolehtia, että kirjanpito ja varainhoito järjestetään asianmukaisesti. Hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä on tehtävä ilmoitus kaupparekisteriin. (Holopainen 2016, 30–31.)

Toimitusjohtaja ei ole pakollinen toimielin, mutta sellainen kuitenkin suurimpaan osaan osakeyhtiöitä valitaan. Toimitusjohtajan valinta on hallitukselle kuuluva tehtävä, ja toimitusjohtajaksi voidaan valita joko hallituksen jäsen tai yhtiön ulkopuolinen henkilö. Toimitusjohtaja toimii hallituksen alaisuudessa ja hoitaa hänelle määrättyjä yhtiön hallintoon liittyviä tehtäviä, jotka muutoin kuuluisivat hallituksen hoidettaviksi. Osakeyhtiön toimitusjohtajan tulee olla täysi-ikäinen luonnollinen henkilö. Osakeyhtiölaki määrää, että osakeyhtiön johtotehtäviä tulee hoitaa huolellisesti yrityksen etua edistäen. (Minilex 2017b; Osakeyhtiölaki.)

Osakeyhtiön perustamisvaiheessa tehtävään yhtiöjärjestykseen voidaan kirjata myös pykälä hallintoneuvoston perustamisesta. Yhtiökokous valitsee neuvostoon vähintään kolme jäsentä, jotka eivät voi olla yhtiön toimitusjohtaja tai hallituksen jäsen. Jäsenet ilmoitetaan kaupparekisteriin. Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan toimia. Neuvosto valitsee itselleen puheenjohtajan, joka kutsuu koolle neuvoston kokoukset. Hallintoneuvosto ei voi edustaa yhtiötä kuten hallitus. Tavallisimmin hallintoneuvosto valitaan suurempiin osakeyhtiöihin. (Holopainen 2016, 31; Minilex 2017c.)

Osakeyhtiölaissa määritellään osakeyhtiön toiminnan tarkoituksiksi voiton tuottaminen osakkeenomistajille. Yhtiöjärjestykseen voidaan kirjata myös jokin muu tarkoitus. Laissa on myös säädetty se, millä tavalla voiton ja yhtiön muiden varojen jakaminen tulee suorittaa osakkeenomistajille. Osakeyhtiöiden voitonjakoa kutsutaan osingoiksi. Varojen jakamisen tulee aina perustua viimeisimpään vahvistettuun tilinpäätökseen. (Osakeyhtiölaki.)

Osakeyhtiötä voidaan kutsua myös pääomayhtiöksi. Tämä tarkoittaa sitä, että osakeyhtiöllä on osakepääoma, josta osakkeita saadakse yhtiöön täytyy sijoittaa tietty määrä

pääomaa. Osakkeenomistajat myös vastaavat yrityksen velvoitteista ainoastaan sijoittamansa pääoman verran. Jokaisessa osakeyhtiössä täytyy olla ainakin yksi osake. Yhtiön osakepääoma muodostuu siis yhdestä tai useammasta osakkeesta. Kaikkien osakkeiden tulee tuottaa omistajalleen samanlaiset oikeudet. Yhtiöjärjestykseen voidaan kuitenkin kirjata tieto sellaisista osakkeista, jotka oikeuttavat esimerkiksi muista poikkeavaan äänimäärään yhtiön asioista päätettäessä tai erilaiseen osuuteen voitonjaossa. Yksityisen osakeyhtiön alkupääoma on vähintään 2 500 euroa ja julkisen osakeyhtiön vähintään 80 000 euroa. (Holopainen 2016, 43–45; Suomen Yrittäjät 2014a.)

Osakkeen hintaa kutsutaan merkintähinnaksi. Yrityksen perustamisvaiheessa osakkeen merkintähinta voi olla myös muuta kuin rahaa. Tällöin puhutaan apporttiomaisuudesta. Osakkeita voidaan tällöin merkitä esimerkiksi kiinteistöä, muita osakkeita, koneita tai laitteita vastaan. Apporttiomaisuudeksi voidaan kuitenkin laskea vain sellainen omaisuus, joka tuottaa yritykselle taloudellista arvoa. Arvon on vastattava osakkeesta rahalla maksettavaa arvoa. Apporttiomaisuudeksi ei voida laskea työpanosta. Jos osakkeiden merkitsemiseen sallitaan käytettäväksi apporttiomaisuutta, on siitä oltava merkintä yhtiön perustamissopimuksessa. (Holopainen 2016, 43–45.)

Osakeyhtiö voi olla yksityinen tai julkinen (lyhenne oyj). Julkisen osakeyhtiön osakkeilla voidaan käydä kauppaa sekä arvopaperipörssissä että monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä (Multilateral Trading Facility, MTF), yksityisen osakeyhtiön osakkeilla vain monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä ei ole yhtä säänneltyä kuin pörssi. Suomalaisten yhtiöiden osakkeilla voidaan käydä kauppaa myös muiden EU-maiden monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä tai jopa arvopaperipörssissä. Suomen pörssi on nimeltään Nasdaq Helsinki ja monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä First North Finland, joka on Nasdaq Helsingin ylläpitämä. (Finanssivalvonta 2015.)

2.5 Osuuskunta

Osuuskunta (lyhenne osk) on yritys, jonka sen jäsenet yhdessä omistavat. Osuuskuntia on monenlaisia, mutta talouden kannalta merkittävimpiä ovat kuluttajaosuuskunnat (esim. S-ryhmä), tuottajaosuuskunnat (esim. puu-, maito- ja kananmunaosuuskunnat), ja osuuspankit (OP-ryhmä ja POP Pankki). Näiden lisäksi on olemassa esimerkiksi työosuuskuntia, joissa osuuskunta markkinoi jäsentensä tarjoamaa työpanosta asiakkailleen. Osuuskunnan tarkoitus voi olla myös aatteellinen, jolloin esimerkiksi järjestöjen tai yhdistysten

on mahdollista osuuskuntana harjoittaa myös taloudellista toimintaa. Osuuskunnat alkoivat yleistyä 1990-luvun laman aikana tarjoten ihmisille keinon työllistää itse itsensä. (Matti 11.1. –28.1.2016; Pellervo-Seura 2013; STTK 2016.)

Kuten osakeyhtiössä, myös osuuskunnassa perustajia voi olla yksi tai useampi luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Perustajien asuinpaikkaa tai kansalaisuutta ei ole säännelty. Perustajien on jäätävä osuuskuntaan myös jäseniksi. Jäsenyyttä ei pääsääntöisesti sallita siirrettävän toisen henkilön nimiin, ellei osuuskunnan säännöissä ole määritelty toisin. Osuuskuntaan on mahdollista liittyä ilman, että liittyy sen jäseneksi; osuuskunnasta voi hankkia myös osuuksia tai osakkeita. Tällöin osuuksien tai osakkeiden omistaja ei kuitenkaan saa itselleen äänioikeutta osuuskunnassa. Jäsenten on mahdollista käyttää päätösvaltaansa osuuskunnan kokouksissa. (Holopainen 2016, 34; Osuuskuntalaki 2013/421.)

Osuuskunnan on aina tehtävä perustamisilmoitus kaupparekisteriin. Ilmoitus tehdään täytämällä Y1-lomake. Ilmoitus tulee tehdä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun osuuskunnan jäsenet sekä mahdolliset osakkeiden ja osuuksien merkitsijät ovat allekirjoittaneet kirjallisen perustamissopimuksen. Perustamissopimukseen kirjataan aina sopimuksen päivämäärä, perustajajäsenten nimet sekä näiden merkitsemät osuudet, osuuden merkintähinta, osuuden maksuaika sekä hallituksen jäsenten nimet. Lisäksi tilanteen mukaan sopimuksessa on mainittava osuuskunnan toimitusjohtaja, tilintarkastajat ja toiminnantarkastaja, hallintoneuvoston jäsenet, osakkeenomistajat ja merkityt osakkeet, niiden merkintähinta sekä maksuaika. Tilikausi määritetään joko perustamissopimuksessa tai osuuskunnan säännöissä. Sääntöihin kirjataan vähintään osuuskunnan toiminimi, kotipaikkana toimiva kunta sekä toimiala. Säännöissä on mahdollista määritellä muitakin kuin edellä mainittuja pakollisia asioita. (Patentti- ja rekisterihallitus 2017e.)

Osuuskunnalla on oltava hallitus, jossa on 1–5 varsinaista jäsentä. Mikäli jäseniä on vähemmän kuin kolme, täytyy hallituksessa olla vähintään yksi varajäsen. Mikäli jäseniä on useita, hallitus valitsee itselleen puheenjohtajan. Vähintään yhden hallituksen jäsenen ja yhden varajäsenen asuinpaikka on oltava ETA-alueella. Mikäli näin ei ole, Patentti- ja rekisterihallituksen on myönnettävä yhtiölle lupa poiketa tästä säännöstä. Jäsenet ja varajäsenet merkitään kaupparekisteriin. Hallitus hyväksyy uudet jäsenet. Myös osuuskuntaan voidaan valita hallintoneuvosto, jonka jäsenet ilmoitetaan kaupparekisteriin. Lisäksi osuuskunnalle voidaan nimittää toimitusjohtaja, jonka tehtävänä on hoitaa osuuskunnan juoksevaa hallintoa noudattaen hallituksen ohjeita. Myös toimitusjohtaja ilmoitetaan kaupparekisteriin. (Holopainen 2016, 21, 34–36; Suomen Yrittäjät 2014b.)

Jäsenet eivät vastaa henkilökohtaisella omaisuudellaan osuuskunnan velvoitteista. Osuuskunnan säännöissä voidaan kuitenkin määrätä jäsenten lisämaksuvelvollisuudesta, jolloin jäsenet vastaavat osuuskunnan veloista, mikäli osuuskunta asetetaan konkurssiin tai selvitystilaan eikä se ole enää maksukykyinen. Lisämaksuvelvollisuudesta sovittaessa on tarkasti määriteltävä missä tilanteissa velvollisuus astuu voimaan ja onko se määrältään rajoitettu vai rajoittamaton. Mikäli lisämaksuvelvollisuus on rajoitettu, on säännöissä määriteltävä myös sen tarkka määrä. Lisämaksuvelvollisuuden ehdot tulee olla kaikille jäsenille samat. Osuuskunnan mahdollinen uusi jäsen sitoutuu lisämaksuvelvollisuuteen myös niiden velkojen osalta, jotka ovat syntyneet ennen hänen jäsenyytensä alkua, joten säännöt on selvitettävä jäsenyyttä hakevalle jo ennen tämän sitoutumista osuuskuntaan. (Minilex 2017d; Osuuskuntalaki.)

Laki ei määrää osuuskunnan pääoman tarpeesta. Osuuskunnan perustamissopimukseen kirjataan osuudesta maksettava merkintähinta, eli se summa, jonka osuuden ostaja maksaa osuuskunnalle. Osuudet muodostavat osuuspääoman, jonka lisäksi osuuskunnalla voi olla osakepääoma. (Holopainen 2016, 36–37.)

Osuuskuntalain mukaan osuuskunnan tarkoitus on harjoittaa taloudellista toimintaa jäsentensä taloudenpidon tai elinkeinon tukemiseksi. Jäsenet puolestaan mahdollistavat toiminnan käyttämällä hyväkseen osuuskunnan palveluita. Pääasiallinen tarkoitus ei siis ole tuottaa voittoa, mutta osuuskunnan kehittämisen kannalta se olisi kuitenkin hyväksi. Osuuskunnan säännöissä on mahdollista määritellä osuuskunnalle myös jokin muu tarkoitus, myös esimerkiksi voiton tuottaminen. Voittoa kutsutaan ylijäämäksi ja tappiota alijäämäksi. Ylijäämän jakaminen osuuden- tai osakkeenomistajille, eli ylijäämänpalautus, on sallittua ainoastaan, jos siitä on määrätty osuuskunnan säännöissä. (Osuuskuntalaki; Pelervo-Seura 2013.)

Osuuskunnat voivat myöntää jäsenilleen myös asiakashyvitystä, eli bonusta. Bonukset eivät ole voitonjakoa, vaan ne myönnetään osuuskunnan palveluiden käytön mukaan. Ne myös otetaan huomioon tuloslaskelmassa jo ennen tilikauden tulosta. Asiakashyvitysten myöntäminen kuuluu usein osuuskauppojen ja osuuspankkien toimintaperiaatteisiin. Bonuksen suuruus voi siis määräytyä esimerkiksi osuuskaupasta tehtyjen ostojen määrän mukaan. Asiakashyvitykset eroavat voitonjaosta myös verotuksellisesti, sillä toisin kuin asiakashyvitys, ylijäämänpalautus on saajalleen verotettavaa tuloa. (Simola 2015, 19.)

3 Yritysverotus

Verojen pääasiallinen tehtävä on kattaa pitkällä aikavälillä julkisen sektorin menot, eli tuottaa riittävää tuloa valtiolle ja kunnille. Viime vuosina menot ovat olleet liian suuria, jotta verotulot olisivat pystyneet ne kattamaan. Tästä syystä valtio on velkaantunut. Valtion velkaa voidaan ajatella lykättynä verotuksena, sillä velan korot ja lyhennykset rahoitetaan verovaroilla – tai uudella velalla. (Knuutinen 2017, 32.)

Suomessa veroja maksetaan valtiolle, kunnille sekä evankelisluterilaiselle ja ortodoksille kirkolle. Suomalaisessa verojärjestelmässä on pääperiaatteen mukaan kahdenlaisia veroja, tuloveroja ja kulutusveroja. Tuloveroa maksetaan yrityksen voitosta ja kulutusveroksi lukeutuvaa arvonlisäveroa suhteessa kulutuksen määrään. Verot voidaan luokitella myös välittömiin ja välillisiin veroihin, jolloin tulovero on yritykselle välitöntä veroa ja arvonlisävero välillistä. Veron välillisuus tarkoittaa käytännössä sitä, että tavaran tai palvelun myyjänä toimiva yritys tilittää veron verottajalle, vaikka kuluttaja maksaakin veron tuotteen kokonaishinnassa. Eri yritysmuotojen verorasitus muodostuu eri tavalla. Yritysmuotojen verotusta vertailtaessa on huomioitava myös omistajan henkilökohtaiset verot ja niiden vaikutus kokonaisverotukseen. (Holopainen 2016, 156; Veronmaksajain Keskusliitto ry 2017, 122.)

Yritysmuoto vaikuttaa siihen, miten yritystä verotetaan. Tässä kappaleessa esitellään yrityksen verotuksen kannalta olennaisimmat verot ja niihin liittyvät toimenpiteet sekä kerrotaan, minkälaisia eroja verotuksessa on eri yritysmuotojen välillä.

3.1 Tulovero

Yritykset maksavat yhteiskunnalle veroja jokaisen tilikauden voitostaan. Tätä kutsutaan tuloverotukseksi. Tuloverotuksen taustalla vaikuttaa tuloverolaki. Yrityksen voitto on se osuus, joka jää jäljelle, kun tilikauden voitonhankkimiseen liittyvät menot ja mahdolliset edeltävien vuosien tappiot on vähennetty liikevaihdosta. Tuloja ja menoja tarkasteltaessa onkin huomioitava, millä tilikaudella ne ovat muodostuneet. Maksettavien verojen määrä perustuu yrityksen kirjanpitoon. Yritysten on kirjanpitolakiin ja -asetukseen perustuen noudatettava hyvää kirjanpitolapaa. Aina kuitenkin yrityksen kirjanpidon mukainen voitto ei ole sama kuin verotettava voitto, sillä kaikki tulot eivät välttämättä ole verotettavia tai niihin sovelletaan osittaista verotusta. Elinkeinoverolaki säättää sen, mitkä elinkeinotoiminnasta saadut tulot ovat verotettavia. Esimerkiksi osinkojen jakaminen on osakeyhtiölle veropaata. Huomioitavaa on, että osinkoja vastaanottavalle henkilölle ne ovat kuitenkin verotettavaa tai osittain verotettavaa tuloa. (Holopainen 2016, 157; Kirjanpitolaki

30.12.1997/1336; Siikavuo 2016, 167; Tomperi 2017, 11; Tuloverolaki 30.12.1992/1535; Veronmaksajain Keskusliitto ry 2017, 7, 96.)

Tuloveroa maksetaan verovuositain, mikä pääsääntöisesti tarkoittaa kalenterivuotta. Verovuosi on se ajanjakso, jonka aikana saaduista tuloista maksetaan veroa. Mikäli yrityksen tilikausi on jokin muu kuin kalenterivuosi, määräytyy verovuosi kalenterivuoden aikana päättyneen tilikauden mukaan. Esimerkiksi tilikaudesta 1.4.2015–30.3.2016 laskettaisiin verovuosi 2016. (Tomperi 2017, 12; Verohallinto 2017b; Veronmaksajain Keskusliitto ry 2017, 7.)

Tuloveroa maksetaan joko progressiivisesti tai suhteellisesti. Progressiivinen verotus tarkoittaa sitä, että suuremmista tuloista maksetaan myös suhteellisesti enemmän veroja. Myös esimerkiksi ansiotulojen verotukseen sovelletaan Suomessa progressiivista verotuskäytäntöä. Suhteellisessa verotuksessa tulojen määrä ei vaikuta veroprosenttiin vaan vero maksetaan saman kiinteän prosentin mukaisesti. Pääomatulojen verotuksessa on piirteitä sekä progressiivisesta että suhteellisesta verotuksesta, sillä 30 000 euroon saakka pääomatuloista maksetaan 30 % veroa ja sen ylittävästä määrästä 34 %. (Holopainen 2016, 156.)

Yritysten tuloverotus perustuu pitkälti oma-aloitteisuuteen, ja yritysten taloudesta vastaavien onkin oltava tietoisia yrityksen tuloihin liittyvästä verovelvollisuudesta sekä osattava itse laskea tilikauden vero-osuudet. Lisäksi työnantajana toimivan yrityksen on huolehdittava työntekijöidensä palkan ennakonpidätyksistä sekä työnantajasuoritusten, kuten eläkevuutus- ja sosiaaliturvamaksun suorittamisesta. (Veronmaksajain Keskusliitto ry 2017, 7.)

Suomessa tuloveroja on viime vuosina kertynyt noin 5 miljardia euroa vuodessa. Vuodesta 2014 lähtien yhteisöveron verokanta on ollut 20 %, sitä ennen vuosina 2012–2013 yhteisöveroa maksettiin 24,5 %:n verokannan mukaan. Sitä ennen vuodesta 2005 alkaen verokanta oli 26 %. Eniten tuloveroja maksavat suuret yritykset, joista verotulojen kannalta merkittävimmät maksavat veroja satoja miljoonia euroja vuodessa. Tuoreiden 1.11.2017 julkaistujen verotietojen mukaan ylivoimaisesti suurin veronmaksaja vuonna 2016 oli peliyhtiö Supercellin osakkeet myynyt japanilaistaustainen Kahon 3 (675 milj. €). Seuraavat listalla esiintyvät yritykset ovat Supercell (181 milj. €) ja lääkeyhtiö Bayer (134 milj. €). Vuonna 2015 eniten veroja maksoivat pankkiryhmittymät OP-ryhmä (249 milj. €) ja Nordea (215 milj. €), Supercell (176 milj. €) ja lääkeyhtiö Bayer (104 milj. €). Verrattakoon tätä 2000-luvun alkuun, jolloin pelkästään Nokia maksoi parhaina vuosinaan veroja yli miljardi euroa. (Kauppalehti 2017; Knuutinen 2017, 103–105; Verohallinto 2017c.)

3.1.1 Tuloverotus eri yritysmuodoissa

Yksityinen elinkeinonharjoittaja vastaa henkilökohtaisesti verojensa maksamisesta. He voivat vähentää tilikauden voitosta niin kutsutun yrittäjävähennyksen, joka on 5 %. Sen jälkeen jäljellä oleva osa on osittain ansio- ja osittain pääomatuloa. Pääomatuloiksi lasketaan omaisuudesta kertyneet tuotot, kuten myyntivoitot, osingot, korot tai vuokratulot. Kaikki ne tulot, jotka eivät lukeudu pääomatuloihin, luokitellaan ansiotuloiksi. Verotusta laskettaessa pääomatulona pidetään pääsääntöisesti kyseistä verovuotta edeltäneen verovuoden loppuun mennessä nettovarallisuudelle kertynyttä 20 %:n vuotuista tuottoa. Vuoden 2017 verotusta varten tarkastellaan siis vuoden 2016 tasetta. Yrittäjällä on kuitenkin mahdollisuus määritellä itse pääomatulona verotettavan osuuden suuruus valitsemalla pääomatulona verotettavaksi osuudeksi vaihtoehtoisesti 10 %:n vuotuista tuottoa vastaava määrä. On myös mahdollista, että tilikauden verotus lasketaan kokonaan progressiivisesti verotettavana ansiotulona. Näin voidaan toimia elinkeinonharjoittajan itse niin valitessa tai esimerkiksi silloin, kun yrityksen oma pääoma on nolla tai sen alle. Yrittäjän itselleen yrityksen tililtä siirtämät yksityisotot eivät ole erikseen verotettavia, mutta eivät myöskään vähennä yrityksen verotettavan tulon määrää. (Siikavuo 2016, 152–153, 167; Veronmaksajain Keskusliitto ry 2017, 87–89.)

Avoimet yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt ovat elinkeinoyhtymiä, jotka eivät ole itsessään verovelvollisia, vaikka niille vahvistetaan aina tilikausikohtainen tulo. Avointen yhtiöiden ja kommandiittiyhtiöiden tekemä voitto jaetaan yhtiömiesten henkilökohtaiseksi ansio- tai pääomatuloksi samassa suhteessa heidän yhtiöstä omistamiensa osuuksien kanssa tai vaihtoehtoisesti jossakin muussa yhtiömiesten esittämässä suhteessa. Tuloveron maksavat yhtiömiehet henkilökohtaisesti. Henkilöyhtiöissä pääomatuloksi lasketaan yhtiömiehen osuus tuloksesta siltä osin kuin se vastaa 20 prosenttia yhtiömiehen henkilökohtaisesta osuudesta yhtiön nettovarallisuudesta. Nettovarallisuudella tarkoitetaan yrityksen varojen ja velkojen erotusta. Loput voitto-osuudesta on ansiotuloa, josta maksetaan veroa progressiivisesti. Elinkeino-yhtymissä yhtiömiehet saavat tehdä sopimuksia yhtiönsä kanssa, mikä mahdollistaa esimerkiksi henkilökohtaisen omaisuuden vuokraamisen yhtiölle. Sopimusten tekemisen mahdollisuus asettaa avoimet yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt verotuksellisesti jonkin verran suotuisampaan asemaan yksityisiin elinkeinonharjoittajiin verrattuna. Mikäli yhtiömiehet maksavat itselleen palkkaa, on palkasta maksettava myös sosiaaliturvamaksu, mikä aiheuttaa lisäkustannuksen verrattuna yksityisottojen nostamiseen. Toisaalta palkanmaksu oikeuttaa yhtiön toimintavaraukseen, eli se voi siirtää veronmaksua tuleville vuosille. (Holopainen 2016, 156; Siikavuo 2016, 175; Suomen Yrittäjät 2016; Tomperi 2017, 45; Villa & Ossa 2017, 147–148; Veronmaksajain Keskusliitto ry 2017, 89.)

Osakeyhtiöiden ja osuuskuntien tuloveroa kutsutaan yhteisöveroksi. Yhteisövero on suhteellinen ja sitä maksetaan 20 % verotuskannan mukaisesti vuonna 2017. Yrityksen tulojen määrällä ei ole vaikutusta verotuskantaan. Sekä osakeyhtiöissä että osuuskunnissa yhteisöveron laskemiseksi selvitetään ensin yrityksen kunkin tulolähteen tuottama voitto. Tulolähteitä on kolme; elinkeinotulolähde, maatalouden tulolähde sekä henkilökohtainen tulolähde. Sen jälkeen tulolähteen voitosta vähennetään kyseisen tulolähteen menot sekä mahdolliset aiempien vuosien vahvistetut tappiot. Lopuksi kaikkien tulolähteiden loppusummat lasketaan yhteen ja tästä summasta tilitetään yhteisövero. Veron saajina ovat verontilityslain mukaisesti valtio ja kunnat, joiden kesken vero jakautuu. Näissä yritysmuodoissa yritys on verojen maksaja. (Veronmaksajain Keskusliitto ry 2017, 7, 96, 105.)

Osakeyhtiöissä erityistä on se, että yhtiön ja sen osakkeenomistajien verotus on kahdenkertaista. Ensin yhtiö maksaa voitostaan yhteisöveroa. Sen jälkeen se jakaa jo verotettua voittoa osinkoina osakkeiden omistajille eli osakkaille, ja kuten aiemmin jo mainittiin, osingot ovat saajalleen verotettavaa tai osittain verotettavaa tuloa. Osinkojen verotus muodostuu sen mukaan kuka niitä jakaa ja kenelle, ja verotettava osuus voi olla joko ansio- tai pääomatuloa. Tässä työssä ei kuitenkaan mennä tämän syvemmälle osinkoverotuksen yksityiskohtiin. (Knuutinen 2017, 254–256.)

3.1.2 Kansainvälinen tuloverotus

Moni suomalainen yritys toimii kotimaan lisäksi kansainvälisillä markkinoilla saaden tuloja kahdesta tai useammasta maasta. Suomen tuloverolaki sääntelee myös kansainvälisillä markkinoilla toimivien suomalaisten yritysten tuloverotusta. Suomessa yleisesti verovelvolliset henkilöt ja yritykset ovat velvollisia maksamaan tuloveroa, vaikka tulot olisi hankittu Suomen ulkopuolella. Sitä vastoin rajoitetusti verovelvolliset maksavat Suomeen veroa vain Suomessa saaduista tuloista. Se, onko henkilö tai yritys yleisesti vai rajoitetusti verovelvollinen onkin merkittävä tekijä, kun tulkitaan lainsäädäntöä liittyen kansainväliseen liiketoimintaan. Yritykset saattavat joskus päätyä tilanteeseen, jossa veroa maksetaan kotimaan lisäksi tulojen lähdemaahan. (Helsingin seudun kauppakamari 2013; Valtiovarainministeriö 2017a.)

Kaksinkertaista, sekä yrityksen kotimaahan että tulojen lähdemaahan maksettavaa verotusta pyritään minimoimaan valtioiden välisillä verosopimuksilla. Suomessa näitä sopimuksia valmistelee valtiovarainministeriö. Tuloverojen lisäksi kansainvälisiä sopimuksia

tarvitaan sääntelemään perintö- ja lahjaverojen oikeanlaista jakautumista sopimusvaltioiden välillä. Lisäksi valtiot solmivat tiedonantosopimuksia sekä virka-apusopimuksia valvomaan kansainvälistä verotusta. (Valtiovarainministeriö 2017b.)

Suomessa kansainvälistä tuloverotusta koskeviin asioihin osallistuvat ministeriöt, Verohallinto ja tuomioistuimet. Valtiovarainministeriön vero-osasto hallinnoi erityistä kansainvälisen verotuksen työryhmää, johon kuuluvat valtiovarainministeriön edustajien lisäksi jäseniä työ- ja elinkeinoministeriöstä, ulkoasiainministeriöstä, Verohallinnosta sekä etujärjestöistä. Työryhmä ottaa kantaa esimerkiksi kansainvälisiin verosopimuksiin ja muihin kansainvälisen tuloverotuksen kysymyksiin. Suomen ulkopuolella asetuksia, ohjeita ja sopimuksia tekevät EU, YK sekä taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö OECD, joiden työskentelyyn myös Suomi osallistuu. (Valtiovarainministeriö 2017c.)

EU:ssa on suunniteltu jäsenvaltioiden yhteistä yritysveropohjaa. Sen on kaavailtu sitovan vain EU:n alueella toimivia suuryrityksiä. Pienemmille yrityksille sen noudattaminen olisi vapaaehtoista. Mikäli se hyväksyttäisiin ja tulisi voimaan, tekisivät nämä yritykset yhden tuloveroilmoituksen, jonka perusteella veropohja jaettaisiin niiden EU-jäsenvaltioiden kesken, joissa yritys on toiminut. Näillä jäsenvaltioilla olisi edelleen omat veroprosenttinsa, joiden mukaan kunkin valtion osuutta veropohjasta verotettaisiin. Suunnitelmalla pyritään monikansallisten yritysten tasavertaisiin mahdollisuuksiin toimia EU:n alueella. Lisäksi se voisi vähentää maiden välistä veropohjakilpailua, veronkiertoa sekä byrokratiaa. Jäsenvaltioiden tulisi kuitenkin ennen uuden järjestelyn voimaantulusta varmistua siitä, miten veropohja käytännössä jakautuisi maiden välillä ja miten se vaikuttaisi kertyneiden verojen määrään. (Knuutinen 2017, 293–294; Eduskunta 2016, 3.)

3.2 Arvonlisävero

Liiketoimintanaan tavaroiden tai palveluiden myyntiä harjoittavien yritysten on yritysmuodosta riippumatta pääsääntöisesti maksettava arvonlisäveroa (lyhenne alv). Arvonlisäveron määrä perustuu yrityksen myyntitulojen suuruuteen. Valtion lisäksi arvonlisäverotuloista pienen osansa saa Euroopan Unioni. Vuonna 2017 arvonlisäveroista on arvioitu kertyvän 17,1 miljardia euroa valtiolle. Arvonlisäverot ovat merkittävä verotulojen lähde niiden kattaessa noin 40 % kaikista valtion saamista verotuloista. Kaikkialla maailmassa ei ole käytössä samanlaista arvonlisäverojärjestelmää, mutta EU-maissa kulutusta verotetaan samalla tavalla. Verotuksen on oltava yhdenmukainen, jotta EU:n sisällä tavaroiden ja palveluiden vapaa liikkuvuus on mahdollista eikä tullimaksuja tarvita. Yhtenäisestä arvonlisäveromenettelystä huolimatta EU-jäsenvaltiot saavat itse määrittellä sen, minkä verran se kulutustaan verottaa. (Knuutinen 2017, 184–185; Salin 2015, 13; Verohallinto 2017b.)

Kuten tuloverojen, myös arvonlisäverojen laskeminen perustuu oma-aloitteiseen verojen laskemiseen ja maksamiseen. Arvonlisäveron määrä ilmoitetaan ja maksetaan Verohallinnolle verokausittain. Verokausi vastaa yleensä kalenterikuukautta. Mikäli yrityksen liikevaihto ei ylitä 30 000 euroa, verokaudeksi voi laskea kalenterikuukauden sijasta kalenterivuoden. Mikäli liikevaihto ei ylitä 100 000 euroa, verokaudeksi voi laskea neljänneskalenterivuoden. Työnantajana toimivan yrityksen on käytettävä ennakonpidätyksiin ja työnantajasuorituksiin samaa verokautta kuin arvonlisäveroihin. (Salin 2015, 13, 35–36; Verohallinto 2017, 14.)

Vuoden 2017 alusta lähtien oma-aloitteisten verojen veroilmoitukset on tehtävä verkossa Verohallinnon OmaVero-palvelussa. Verohallinnolla on oikeus tehdä verotarkastuksia, joiden tarkoitus on verotulojen kertymisen turvaaminen, verojärjestelmän uskottavuuden säilyttäminen sekä tasapuolisen verorasituksen jakautumisesta huolehtiminen veronmaksajien välillä. (Verohallinto 2017d; Verohallinto 2017e.)

Arvonlisäverovelvollinen yritys on ilmoitettava arvonlisäverorekisteriin, mikä tapahtuu täytämällä yritysmuodon mukainen Y-lomake. Uudesta yrityksestä täytetään perustamisilmoitus ja jo Y-tunnuksen omaavasta yrityksestä muutosilmoituslomake. Lomakkeet ovat saatavilla Patentti- ja rekisterihallituksen ja Verohallinnon yhteisen Yritys- ja yhteisötietojärjestelmän, YTJ:n, verkkosivuilla. Osakeyhtiö voidaan ilmoittaa rekisteriin myös sähköisesti YTJ:n asiointipalvelussa. (Salin 2015, 14; Verohallinto 2017f.)

Tavaroiden tai palveluiden myynnin lisäksi arvonlisäveroa maksetaan tavarantoiminnasta Suomeen sekä arvonlisäverolain mukaisesti, Suomessa tapahtuvasta tavarantoiminnasta tai tavarantoiminnan siirrosta ja varastoinnista. Yhteisötoiminnalla tarkoitetaan kahden EU-maan välillä tapahtuvaa tavarantoimintaa, jossa ostaja on arvonlisäverovelvollinen. Arvonlisäverovelvollisuus edellyttää yrityksen kirjanpidolta tietoja, joita tarvitaan veron määräämistä varten. Yrityksen on eriteltävä kirjanpidossaan ostot ja myynnit eri verokantojen mukaan. Myös marginaaliverolliset sekä verottomat ostot ja myynnit on oltava eroteltuna. Verot on myös kohdistettava oikean kalenterikuukauden aikana tapahtuneisiin ostoihin ja myynteihin. (Salin 2015, 20–21; Siikavuo 2016, 208; Tieteen termipankki 2016a.)

Yritykset saavat vähentää maksamistaan arvonlisäveroista yrityksen liiketoimintaa varten hankkimansa tavaroiden ja palveluiden hinnan sisältämän arvonlisäveron. Hankituista tavaroista ja palveluista tulee olla myyjän laatima lasku tai muu tosite, josta ilmenee arvonlisäverolain mukaiset merkinnät. Käytetyn tavarantoiminnan kaupassa laskumerkinnät voivat estää

vähennysmahdollisuuden, jos myyjä on merkinnyt laskuun "Voittomarginaalijärjestelmä – käytetyt tavarat". Lisäksi on huomioitava, että vähennyksen voi tehdä vain lain määräämän verokannan mukaisesti, vaikka tuotteen myyjä olisi käyttänyt virheellistä verokantaa ja tuotteen loppuhinta olisi tästä syystä ollut korkeampi. Oikeutta vähennykseen ei ole, mikäli tuotteen myyjä ei ole arvonlisäverovelvollinen. (Salin 2015, 25–26.)

Arvonlisävero voi muodostua myös negatiiviseksi, jos vähennettävät verot ovat määrältään suuremmat kuin maksettavat. Tällöin yritys on oikeutettu saamaan Verohallinnolta arvonlisäveropalautusta. Palautettavasta summasta maksetaan ensin mahdolliset muut erääntyvät verot, minkä jälkeen jäljelle jäävä osa palautetaan. Palautettavasta arvonlisäverosta on tehtävä kausiveroilmoitus. (Salin 2015, 40.)

Suomessa yleinen alv-verokanta on 24 %. Verottomiin hintoihin lisätään siis veroa 24 %. Niin kutsuttua alennettua 14 %:n verokantaa sovelletaan elintarvikkeisiin ja rehuihin sekä ravintola- ja ateriapalveluihin pois lukien alkoholi- ja tupakkatuotteet. 10 %:n verokantaa käytetään henkilökuljetus-, majoitus- ja liikuntapalveluihin, kulttuuri- ja viihdetilaisuuksien pääsylippuihin, kirjoihin, tilausperusteisesti toimitettaviin sanoma- ja aikakauslehtiin, tekijän itsensä myymiin taide-esineisiin ja taide-esineiden maahantuontiin, tekijänoikeuskorvauksiin sekä lääkkeisiin. Mikäli yritys myy tuotteitaan alennetulla verokannalla, on se kuitenkin oikeutettu täysimääräisiin vähennyksiin yleisen verokannan alaisten ostojensa osalta. Verokannat on määriteltävä arvonlisäverolaissa. (Knuutinen 2017, 189; Salin 2015, 23–24; Siikavuo 2016, 209.)

Joissakin tapauksissa hallinnollisista, sosiaalisista tai veroteknisistä syistä johtuen hintoihin ei lisätä lainkaan veroa. Useimmiten kyseessä on tällöin tavarain sijasta palvelu. Terveysten- ja sairaanhoitopalvelut sekä sosiaalipalvelut ovat esimerkkejä verottomista palveluista. Myös esimerkiksi vakuutus- ja rahoituspalvelut sekä osa koulutuspalveluista kuuluvat tähän joukkoon. Näillä aloilla toimivat yritykset eivät voi arvonlisäverottomuudesta johtuen saada myöskään vähennyksiä hankintoihinsa tai investointeihinsa liittyvistä veroista, jolloin puhutaan vähennykseen oikeuttamattomasta toiminnasta. (Knuutinen 2017, 189–190.)

3.2.1 Arvonlisävero ulkomaankaupassa

Nollaverokantaa sovelletaan myös tavaroiden verottomaan myyntiin ulkomaille. Tämä johtuu siitä, että arvonlisäverotukseen sovelletaan niin kutsuttua kulutusmaaperiaatetta, jonka mukaan vero maksetaan siihen maahan, jossa tuote kulutetaan. Saman periaatteen

mukaan vastaavasti tavaroiden tuonti ulkomailta on verotettua. Verottomuudesta huolimatta vientiyritykset saavat vähentää hankintoihinsa sisältyneen arvonlisäveron verotuksessaan, minkä vuoksi vientitoiminta lukeutuu veronäkökulmasta palautukseen oikeuttavaksi toiminnaksi. Haasteita arvonlisäverotukseen ovat tuoneet koko ajan lisääntyvät ja suosiotaan kasvattavat verkkokaupat. (Knuutinen 2017, 188–190.)

Ulkomaankaupan toimintatapoihin vaikuttaa myös se, käydäänkö kauppaa EU-maiden välillä vai onko kohde- tai lähtömaa jokin EU:n ulkopuolinen valtio. EU:n sisäistä kauppaa kutsutaan yhteisökaupaksi. Toiseen EU-maahan yksityishenkilölle myytävästä tavarasta on maksettava vero lähtömaassa, eli tässä tilanteessa kulutusmaaperiaatetta ei voida toteuttaa. Tuotaessa tavaraa EU:n ulkopuolelta Suomeen kyseinen periaate sen sijaan toteutuu. Riippumatta siitä, onko tuojana yksityishenkilö vai yritys, lisätään tavarahan hintaan meillä voimassa oleva arvonlisävero, joka maksetaan Tullille. Eri maiden toisistaan poikkeavat ALV-kannat vaikuttavat osaltaan kaupankäynnin houkuttelevuuteen, mutta arvonlisäveron lisäksi tuotteen loppuhintaan ja sen myötä ostosmatkailuun vaikuttavat merkittävästi muut kulutusverot, kuten esimerkiksi alkoholiin ja tupakkaan kohdistetut niin kutsutut paheverot. (Knuutinen 2017, 188.)

3.2.2 Vähäisen toiminnan raja ja alarajahuojennus

Vaikka liiketoiminta olisikin arvonlisäveronalaista, on verotukseen asetettu tietty alaraja, jota vähäisemmästä toiminnasta arvonlisäveroa ei tarvitse maksaa. 1.1.2016 lähtien vähäisen toiminnan alaraja on ollut 10 000 euroa. Tämä tarkoittaa sitä, että mikäli 12 kuukauden tilikauden liikevaihto jää alle asetetun alarajan, ei tästä myynnistä makseta arvonlisäveroa. Jos yritys aloittaa toimintansa esimerkiksi loppuvuodesta eikä liikevaihto ehdi ensimmäisenä toimintavuotena ylittää 10 000 euroa, voi yritys niin halutessaan rekisteröityä arvonlisäverovelvolliseksi vasta seuraavana vuonna. Tällöin yrittäjä ei voi myöskään vähentää hankkimiansa tavaroiden ja palvelujen arvonlisäveroa sinä aikana, kun yritys ei ole arvonlisäverovelvollinen. Vähäistäkin toimintaa harjoittavan on kuitenkin mahdollista ilmoittautua arvonlisävelvolliseksi. Arvonlisäverovelvolliseksi hakeutuminen kannattaa, jos yritys myy tuotteitaan pääsääntöisesti toisille arvonlisäverovelvollisille yrityksille, kuten vähittäiskaupoille. Ostajat maksavat tuotteista arvonlisäveron verran enemmän voidessaan vähentää sen sitten omassa verotuksessaan. Yrityksen on kannattavaa olla arvonlisäverorekisterissä myös silloin, kun yrityksellä on erityisen paljon arvonlisäverovähennyksiin oikeuttavia hankintoja tai investointeja. (Karjalainen 2013, 106; Salin 2015, 15–16.)

Liikevaihdon arvioiminen etukäteen on tehtävä huolellisesti. Jos vähäisen toiminnan raja ylittyy, on koko myynnistä maksettava arvonlisäveroa. Asetettu alaraja ei siis ole veropaanan myynnin raja. Mikäli liikevaihdon on arvioitu jäävän alle asetetun rajan ja kyseinen raja ylittyykin tilikauden aikana, on arvonlisäveroa maksettava takautuvasti koko tilikaudelta viivästysseuraamuksineen. Jos taas vähäisen toiminnan harjoittaja on vapaaehtoisesti ilmoittautunut arvonlisäverovelvolliseksi ja tilikauden liikevaihto jää alle alarajan, maksetaan hänelle tällöin takaisin koko tilikauden arvonlisävero niin kutsuttuna alarajahuojenuksena. Myös mikäli liikevaihto jää alle 30 000 euron, maksetaan alarajahuojenuksena takaisin osan tilikauden arvonlisäverosta. Asetettu 10 000 euron alaraja pätee myös lakiin käteiskaupan kuitintarjoamisvelvollisuudesta, joka säädettiin vuonna 2013. Yrityksen on siis tarjottava asiakkaalle käteiskaupassa aina kuittia, mikäli liikevaihto tilikauden liikevaihto ylittää 10 000 euroa. (Knuutinen 2017, 187; Salin 2015, 16–17.)

3.3 Veroilmoitus

Yritysten velvollisuus tietojen ilmoittamiseen Verohallinnolle perustuu lakiin verotusmenettelystä, jonka mukaan Verohallinnolla on laaja tiedonsaantioikeus. Yritysten tulee omaaloitteisesti ilmoittaa tuloveroilmoituksella mm. veronalaiset tulot, tuloista tehdyt vähennykset, varat ja velkojen määrä sekä muita tietoja, joiden perusteella Verohallinto laskee yrityksen verot. (Laki verotusmenettelystä 18.12.1995/1558; Veronmaksajain Keskusliitto ry 2017, 109.)

Yritysmuoto vaikuttaa tuloveroilmoituksen laatimisaikatauluun. Yksityiset elinkeinonharjoittajat tekevät veroilmoituksen erikseen liiketoiminnastaan sekä henkilökohtaisista tulostaan pyydettyyn päivämäärään mennessä huhti-toukokuussa ja saavat verotuspäätöksensä verovuotta seuraavan kalenterivuoden lokakuun viimeisenä päivänä. Avoimet yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt laativat veroilmoituksensa vuosittain normaalisti huhti-toukokuussa, ja verotuspäätös on saatavilla verovuotta seuraavan kalenterivuoden lokakuun viimeisenä päivänä. Osakeyhtiöiden ja osuuskuntien on ilmoitettava tietonsa Verohallinnolle neljän kuukauden kuluessa sen kuukauden lopusta, jolloin tilikausi on päättynyt. Verotus valmistuu, eli Verohallinto tekee verotuspäätöksen, kymmenen kuukauden kuluttua kyseisen tilikauden päättymisestä. Silloin selviää mahdollisen veronpalautuksen tai maksettavan jäätösveron määrä. (Holopainen 2016, 168; Tomperi 2017, 16–17; Veronmaksajain Keskusliitto ry 2017, 109.)

Tuloveroilmoituksen lisäksi arvonlisäverovelvolliset ja työnantajana toimivat yritykset laativat kuukausittain verottajalle oma-aloitteisten verojen veroilmoituksen. Yritysten on myös annettava vuosi-ilmoitus maksusuorituksista, kuten palkoista ja osingonmaksuista, muista

maksuista sekä perityistä ennakonpidätyksistä. Vuosi-ilmoitus toimitetaan verottajalle normaalisti maksamisajankohdasta laskettuna seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä. (Veronmaksajain Keskusliitto ry 2017, 109–110.)

Verovelvollisen yrityksen antamien tietojen lisäksi Verohallinnolla on oikeus pyytää ja saada tarvitsemiaan lisätietoja niin verovelvolliselta itseltään kuin muiltakin. Tietoja ovat velvollisia luovuttamaan esimerkiksi pankit ja luottoyhtiöt, Suomessa toimivat työnantajat, kansaneläkelaitos, eläkelaitokset sekä arvopaperikeskus. (Veronmaksajain Keskusliitto ry 2017, 111.)

3.4 Yritysten verosuunnittelu

Verosuunnittelulla tarkoitetaan veroseuraamusten ennakointia ja yleensä keveimmän mahdollisen verotuksen mahdollistavien vaihtoehtojen valitsemista, eli verojen minimoimista. Verotusta on hyvä suunnitella myös senhetkistä tilikautta pidemmälle, jolloin veroja voidaan tarvittaessa siirtää seuraavalle vuodelle. Kaikilla verovelvollisilla yrityksillä, kuten yksityishenkilöilläkin, on oikeus valita verolainsäädännön mukaisista keinoista ne, jotka johtavat keveimpään verotukseen. Apuna on syytä käyttää asiantuntevan tilitoimiston ohjeita, vaikka viimeinen vastuu onkin aina yrityksellä itsellään. Verosuunnittelulla yritykset pyrkivät vaikuttamaan taloudelliseen tilanteeseensa optimoimalla kustannuksia. Näin ollen verojen suunnittelu liittyy tiiviisti yrityksen talouden hallintaan sekä budjetointiin. Verosuunnittelua ei pidä sekoittaa veronkiertoon, sillä verosuunnittelun tavoitteena ei ole välttää kokonaan verojen maksamiselta. (Karjalainen 2013, 96; Tieteen termipankki 2016b.)

Verosuunnittelua on kuitenkin monen tasoista. Aggressiivisena sitä pidetään silloin, kun verojen minimoimiseksi pyritään löytämään lainsäädännön eri tulkintoja tai niin kutsuttuja porsaanreikiä. Aggressiivista verosuunnittelua harjoittava yritys saattaa tulkinnanvaraisuudesta johtuen päätyä tilanteeseen, jossa sen näkemys eroaa veroviranomaisen näkemyksestä. Jos yritys haluaa varmistua verosuunnittelunsa oikeellisuudesta ja välttää myöhemmiltä lisäselvityksiltä, voi se hakea Verohallinnolta tai keskusverolautakunnalta asiaansa koskevaa ennakkoratkaisua. (Tieteen termipankki 2016b.)

Yritys voi vaikuttaa verokustannuksiinsa ja suunnitella verotustaan myös ajoittamalla hankinnat oikein sekä valitsemalla kannattavat rahoitusmuodot. Eri tyyppiset investoinnit ja niiden rahoitustavat näyttävät keskenään eri tavalla verottajan silmissä. Investoinneissa kannattaa huomioida myös se, missä määrin verottaja hyväksyy ne verovähennyskelpoiksi tilikauden poistoiksi, eli onko pitkävaikutteisten investointien hankintamenot mahdol-

lista jakaa useammalle eri tilikaudelle arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaisesti. Poistoina voi vähentää vain sellaisen kuluvan käyttöomaisuuden hankintamenoja, jonka todennäköinen taloudellinen käyttöikä ylittää kolme vuotta. Rahoitusmuotoa valittaessa ratkaisevia tekijöitä ovat rahoitusmuodon kulujen vähennyskelpoisuus ja se, miten kulut voidaan jaksottaa eri verovuosille. (Koivisto 2015, 16; Tax Fenix 2017; Verohallinto 2017g.)

Verosuunnittelun tulkinnanvaraisuudesta kertoo kuitenkin se, että viime vuosina on ollut joitakin tapauksia, joissa veroviranomainen on katsonut veronkierroksi sellaisiakin toimia, jotka yleensä on luettu kuuluvan verosuunnittelun sallittuihin keinoihin. Tällaisia toimia ovat olleet esimerkiksi konsernien sisäiset rakennejärjestelyt tai samaan konserniin kuuluvien yhtiöiden välinen liiketoiminta, niin kutsuttu siirtohinnoittelu. Kiistellyissä tapauksissa asia on päätynyt hallinto-oikeuden ratkaistavaksi. Oikeuskäsittelyt rasittavat yritysten taloutta ja vievät aikaa, eikä kaikilla yrityksillä ole mahdollisuuksia tai resursseja näihin prosesseihin. (Juusela 2017, 17–18; Knuutinen 2017, 292.)

Verosuunnittelusta puhuttaessa keskustelunaiheeksi nousee yhä useammin myös yritysten vastuullisuus. Puhutaan yhteiskuntavastuusta tai yritysvastuusta, jotka molemmat tarkoittavat yritysten kantamaa vastuuta taloudellisesta, sosiaalisesta ja ekologisesta toiminnasta yhteiskunnassa. Vastuullisuus perustuu enimmäkseen yritysten vapaaehtoisuuteen toimia tietyllä tavalla, mutta sen merkitys on korostunut entisestään yrityksen imagon toimiessa nykypäivänä yhä tärkeämpänä kilpailutekijänä. Vaikka yritys maksaisi veronsa lain määräämällä tavalla, odotetaan erityisesti suuryrityksiltä verojen maksamisessa minimoimisen sijaan vastuullista, hyvinvointiyhteiskuntaamme ylläpitävää toimintaa, kuten myös esimerkiksi ympäristönsuojelussa tai ihmisoikeuksien noudattamisessa. (Knuutinen 2017, 295–296.)

Kuten todettua, yritysmuodon valinta vaikuttaa yrityksen verotukseen. Päätös yritysmuodosta on siis myös verosuunnittelua, vaikka verotus ei olekaan ainoa asia, jota yritysmuodon valinnassa tulee huomioida. Suurin ero yritysmuotojen verotuksessa lienee kahtiajako, jossa yksityisiä elinkeinonharjoittajia ja henkilöyhtiöiden yhtiömiehiä verotetaan henkilökohtaisena ansio- tai pääomatulona, kun taas osakeyhtiöitä ja osuuskuntia yhteisöverona, josta omistajat eivät ole henkilökohtaisessa vastuussa omilla tuloillaan. Yksi esimerkki verosuunnittelusta on myös veroseuraamusten ennakointi yritysmuodon muuttamiseen liittyvissä tilanteissa, joista kerrotaan lisää seuraavassa kappaleessa. (Tax Fenix Oy 2017; Tieteen termipankki 2016b.)

3.5 Kirjanpitovelvollisuus

Yrityksen kirjanpito kulkee tiiviisti käsi kädessä verotuksen kanssa. Kirjanpidon avulla yrityksen taloudelliset tapahtumat kirjataan ylös, mistä tuloksena saadaan verojen laskemiseen tarvittavat tilikauden luvut. Kuten aiemmin on jo todettu, tuloveroa maksetaan tilikauden voitosta ja arvonnisäveroa tilikauden myyntituottoihin perustuen. Olennaista on kirjanpidon luotettavuus. Yrityksen tilinpäätöksestä tulee ilmetä oikeat ja riittävät tiedot yrityksen tuloksesta ja sen taloudellisesta tilanteesta. Tilinpäätös toimii perustana verojen laskemiselle. Kirjanpidosta saatavat tiedot ovat tärkeitä verottajan lisäksi myös muille viranomaisille sekä luonnollisesti yrittäjälle itselleen. (Karjalainen 2013, 100; Siikavuo 2016, 161–162; Verohallinto 2017b.)

Kirjanpitovelvollisuus perustuu kirjanpitolakiin ja -asetukseen. Laki edellyttää yrityksiltä niin kutsuttua kahdenkertaista eli suoriteperusteista kirjanpitoa, joka tarkoittaa sitä, että jokaisen liiketapahtuman osalta kirjataan sekä rahan lähde, että sen käyttö. Käytännössä tapahtumat merkitään aina vähintään kahdelle kirjanpidon tilille niin, että samasta tapahtumasta tehdään kirjaus yhden tilin hyvitys- eli kredit-puolelle ja toisen tilin veloitus- eli debet-puolelle. Suoriteperusteisuus tarkoittaa sitä, että kirjanpidon kirjaukset tehdään jokaisen myynti- tai ostotapahtuman päivämäärän mukaan. Ammatinharjoittajat eivät ole veloitettuja pitämään kahdenkertaista kirjanpitoa. Myös liikkeenharjoittajat voivat pitää tilikaudestaan yhdenkertaista kirjanpitoa, mutta heidän on kuitenkin ilmoitettava kirjanpitoa verottajalle suoriteperusteisesti. Yhdenkertaisessa eli maksuperusteisessa kirjanpidossa kirjaukset tuloista ja menoista tehdään vain yhdelle tilille. Maksuperusteisuus poikkeaa suoriteperusteisesta menettelystä siten, että kirjaukset tehdään laskun maksupäivän tai asiakkaalta saadun maksun päivämäärän mukaan. (Karjalainen 2013, 100; Taloushallintoliitto 2017; Verohallinto 2017b.)

Laissa on määritelty myös, että yrityksen on säilytettävä tositteitaan vähintään kuusi vuotta tilikauden päättymisvuoden lopusta lukien. Yritys on myös velvollinen laatimaan tilinpäätöksen neljän kuukauden sisällä tilikauden päättymisestä. Ammatinharjoittajien tulee laatia tilinpäätös kahden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Tuloslaskelma, tase sekä niiden liitetiedot on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä, ammatinharjoittajien vähintään kuusi vuotta. Tuloslaskelman ja taseen muutosäännökset tulevat kirjanpitoasetuksesta. (Karjalainen 2013, 100–101.)

3.6 Yritysmuodon muutoksesta koituvat veroseuraamukset

Joskus yrityksen elinkaaren aikana tulee tarve muuttaa yritysmuotoa yrityksen senhetkistä toimintaa vastaavaksi. Tällainen tilanne voi olla vaikkapa silloin, kun yritys on kasvanut

pienestä muutaman henkilön yrityksestä suuremmaksi, useita henkilöitä työllistäväksi liiketoiminnaksi. Taloudellisesti on syytä kuitenkin huomioida, mitä vaikutuksia muutoksella on verotuksen näkökulmasta. Joistakin yritysmuodoista toiseen muutos on oikein hoidettuna mahdollinen ilman veroseuraamuksia. Yritysmuodon muutos kannattaa kuitenkin tehdä aina huolellisesti oikeus- ja verotuskäytäntöihin tutustuen.

Avoimen yhtiön yhtiömies tai kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies voi jatkaa purkautuvan henkilöyhtiön liiketoimintaa yksin yksityisenä elinkeinonharjoittajana ilman veroseuraamuksia. Jos yhtiössä on ollut kaksi yhtiömiestä ja toinen yhtiömiehistä poistuu eikä tilalle ole vuoden kuluessa tullut toista, yhtiön katsotaan purkautuneen. (Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 29.4.1988/389; Tomperi 2017, 153.)

Yksityisen elinkeinonharjoittajan muuttuessa avoimeksi yhtiöksi tai kommandiittiyhtiöksi, on huolehdittava varainsiirtoveron maksamisesta siirtyvien kiinteistöjen tai arvopapereiden osalta. Mikäli yritysmuoto muutetaan osakeyhtiöksi, muutosvuoden tulo verotetaan muutoshetkeen saakka alkuperäisen yritysmuodon mukaisten säännösten mukaan ja muutoshetken jälkeen uuden yritysmuodon mukaisten säännösten mukaan. Muutoshetki on osakeyhtiön kaupparekisteriin merkitsemisen ajankohta. (Tomperi 2017, 153–155.)

Osakeyhtiön muuttamisesta toiseksi yritysmuodoksi koituu aina veroseuraamuksia, sillä osakeyhtiön katsotaan purkautuvan muutoksen yhteydessä. Näin siksi, että verotuksellisesti osakeyhtiö on niin kutsuttu lopullinen yhtiömuoto. Yhtiö laatii veroilmoituksen siihen päivämäärään saakka, jolloin yritysmuodon muutos rekisteröidään, ja tämän jälkeen yhtiötä verotetaan uuden yritysmuodon mukaisesti. (Verohallinto 2017h.)

Avoin yhtiö voidaan muuttaa kommandiittiyhtiöksi tai osakeyhtiöksi ilman veroseuraamuksia, mikäli muutoksessa noudatetaan avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain lukua yhtiömuodon muuttamisesta ja yhtiöiden sulautumisesta. Kommandiittiyhtiö voidaan muuttaa avoimeksi yhtiöksi tai osakeyhtiöksi veroseuraamuksitta samoin ehdoin. Mikäli henkilöyhtiö muutetaan osakeyhtiöksi, ennen muutosta tuloslaskelmaan merkitään niin kutsuttu toimintavaraus, eli enintään 30 %:n osuus tilikauden päättymistä edeltäneen vuoden aikana maksettujen ennakonpidätyksenalaisten palkkojen määrästä. Tämä voidaan tehdä kuitenkin vain, jos yhtiössä on yhtiömiehinä pelkästään luonnollisia henkilöitä. (Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 29.4.1988/389; Suomen Yrittäjät 2016; Tomperi 2017, 153.)

4 Yhteenveto ja opinnäytetyöprosessin arviointi

Työn tavoitteena oli löytää vastaukset esitettyihin tutkimuskysymyksiin hyödyntäen teoreettista viitekehystä, ja muodostamalla siten kokonaisuus pääteemojen, yritysmuotojen ja niitä koskevan verotuksen, ympärille. Koska tutkimuskysymyksiin oli mahdollista löytää vastaukset olemassa olevasta lähdeaineistosta, tavoite tältä osin myös saavutettiin. Samalla haasteeksi muodostui se, miten laaja-alaisesti kuhunkin osa-alueeseen oli työn kannalta hyödyllistä syventyä.

Aiheen kartoittamiseksi haluttiin ensin selvittää yritysmuodon valintaan vaikuttavia tekijöitä. Niiden selvittämiseksi oli tutustuttava kaikkiin yritysmuotoihin ja niihin vaatimuksiin, jotka tulee täyttyä kunkin yritysmuodon kohdalla yrityksen perustamisvaiheessa. Yritysmuodoista on mahdollista tehdä luokitteluja esimerkiksi sen mukaan, onko kyseessä henkilöyhtiö vai pääomayhtiö, vaiko yhtiö ollenkaan.

Perustajien lukumäärä on ratkaisevassa asemassa, kun yritykselle mietitään sopivaa yritysmuotoa. Jos yrityksen perustaa yksin eikä liiketoimintaa halua kasvattaa kovin suureksi, sopivin ja yksinkertaisin vaihtoehto lienee toimia yksityisenä elinkeinonharjoittajana. Toisaalta yksin voi perustaa myös osakeyhtiön tai osuuskunnan. Jos perustajia on enemmän kuin yksi, jää elinkeinonharjoittajana toiminen pois vaihtoehdoista, mutta tilalle tulevat lisäksi henkilöyhtiöt. Tässä vaiheessa ratkaiseva näkökulma saattaa olla omistajien taloudellinen asema yrityksessä, eli vastaavatko he henkilökohtaisella omaisuudellaan yrityksen vastuista vai onko yritys oma oikeushenkilönsä. Henkilöyhtiöissä yhtiömiesten keskinäinen luottamus ja yhteneväiset näkemykset päätöksenteosta korostuvat, sillä yhden yhtiömiehen päätökset vaikuttavat myös muiden yhtiömiesten vastuisiin, vaikka kielto-oikeus tätä jonkin verran lieventääkin.

Luonnollisesti myös yritystoiminnan tarkoitus ja tavoitteet asettavat tiettyjä edellytyksiä yritysmuodolle. Näin ollen sopivan yritysmuodon valinta voi olla joissakin tapauksissa hyvinkin vaivatonta. Jos esimerkiksi yrityksen yhtenä omistajana on toinen oikeushenkilö, yrityksen tarkoituksena on voiton tuottaminen omistajilleen ja se tarvitsee toimiakseen runsaasti pääomaa, jää tällöin ainoaksi vaihtoehdoksi osakeyhtiö. Myös liiketoiminnan koko voi ratkaista yritysmuodon valinnan. Pientä liiketoimintaa yksin harjoittavan voi olla turhan vaivalloista perustaa yhtiötä, kun toiminta on mahdollista yksinkertaisemminkin. Seuraavaksi esitettyyn taulukkoon on koottu keskeisiä tekijöitä eri yritysmuotojen vertailun helpottamiseksi.

Taulukko 3. Yritysmuotojen vertailua (Karjalainen 2013)

Yritysmuoto	Perustajat (lkm)	Pääoman tarve	Tulovero	Taloudellinen vastuu
Yksityinen elinkeinonharjoittaja	1	Ei minimivaatimusta	Tulos verotetaan elinkeinonharjoittajan henk. koht. tulona (ansio-/pääomatulo)	Vastaa henk. koht. koko omaisuudellaan
Avoin yhtiö	2 tai useampi	Työpanos riittää	Tulos jaetaan yhtiömiesten kesken, verotetaan yhtiömiesten henk. koht. tulona (ansio-/pääomatulo)	Yhtiömiehet vastaavat henk. koht. koko omaisuudellaan
Kommandiittiyhtiö	2 tai useampi	Vastuunalaiselta yhtiömieheltä työpanos riittää, äänettömän yhtiömiehen sijoitettava rahaa tai omaisuutta	Tulos jaetaan yhtiömiesten kesken, verotetaan yhtiömiesten henk. koht. tulona (ansio-/pääomatulo)	Vastuunalainen yhtiömies vastaa henk. koht. koko omaisuudellaan, äänetön yhtiömies omaisuuspanoksensa verran
Osakeyhtiö	1 tai useampi	2 500 € rahaa tai sen arvosta omaisuutta (oyj: 80 000 €)	Yhteisövero 20 %	Osakkaat eivät henk. koht. vastuussa yhtiön velvoitteista
Osuuskunta	1 tai useampi	Ei minimivaatimusta	Yhteisövero 20 %	Jäsenet eivät henk. koht. vastuussa osk:n velvoitteista

Ensimmäisenä varsinaisena tutkimuskysymyksenä oli saada selville, mitä veroja yritykset ylipäättään maksavat ja minkä verran. On selvää, että verot muodostavat huomattavan menoerän yritysten taloudessa, ja jo tässä vaiheessa tutkimusta voitiinkin todeta verotuksen olevan perustavanlaatuinen, vaikkakaan ei ainoa, yritysmuotoon vaikuttava tekijä.

Toiseksi tutkimuskysymykseksi asetettiin yritysmuotojen väliset erot yritysverotuksen näkökulmasta. Eri yritysmuotojen tuloverotuskäytännöistä voidaan löytää karkeasti jaoteltuna kahta tyyppiä perustuen siihen, verotetaanko yritystä vai yrityksen omistajaa. Osakeyhtiöt ja osuuskunnat maksavat suhteellista yhteisöveroa määrätyn verokannan mukaisesti, ja näissä yritysmuodoissa nimenomaan yritys on verovelvollinen. Henkilöyhtiöiden ja yksityisten elinkeinonharjoittajien tulot sen sijaan lasketaan mukaan omistajien omiin tuloihin joko ansio- tai pääomatuloina, ja näin ollen omistajat ovat henkilökohtaisessa vastuussa yrityksensä veroista muiden tulojensa tapaan.

Lisäksi verokannoissa on eroavaisuuksia riippuen yritysmuodosta. Osakeyhtiöiden ja osuuskuntien maksama yhteisövero on aina 20 %, kun taas henkilöyhtiöiden yhtiömiehet sekä yksityiset elinkeinonharjoittajat maksavat veroa osittain kiinteän pääomaverokannan mukaan ja loppuosasta ansiotuloverona progressiivisesti. Yksityisen elinkeinonharjoittajan verojen suuruuteen vaikuttaa vielä lisäksi yrittäjävähennys. Tässäkin voidaan siis nähdä kahtiajako yhteisöveron maksajien ja niin kutsuttujen omistajayrittäjien välillä (Verohallinto 2017j). Lisäksi verojen kokonaismääriä on eri verokantojen takia vaikea vertailla ilman perinpohjaisia laskelmia.

Kolmantena ja viimeisenä tutkimuskysymyksenä haluttiin selvittää, mitkä tekijät vaikuttavat yritysten maksamiin veroihin. Yritysverotusta tutkiessa huomaa sen, miten veroihin liittyvät säädökset vaikuttavat osaltaan siihen, minkälaista yritystoimintaa Suomessa harjoitetaan. Esimerkiksi arvonlisäverotukseen liittyvä vähäisen toiminnan raja helpottaa liiketoiminnan aloittamista, mikä on hyvä asia. Toisaalta se saattaa hidastaa yritysten kasvua ja siirtymistä tuon kyseisen rajan yläpuolelle. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus (VATT) onkin todennut, että Suomessa suuri määrä yrityksiä jää liikevaihdoltaan juuri asetetun rajan alapuolelle. VATT:n vuonna 2016 tekemässä tutkimuksessa viitataan alarajan luomaan kannustimeen pitää liiketoiminta pienenä. Tutkimuksessa selvisi, että yritykset pyrkivät välttämään arvonlisäveroon liittyvää raportoinnin vaivaa sekä hallinnollisia kustannuksia, eivät itse veroa. (VATT 2015.)

Verotukseen liittyvän työmäärän helpottaminen voisi siis olla yksi ratkaisu yritysten kasvuongelmiin. Vähäisen toiminnan alarajan nostamista pidetään myös tärkeänä. Joitakin helpotuksia viime vuosina onkin jo tehty; vuodesta 2010 lähtien pienet yritykset ovat saaneet raportoida arvonlisäveroistaan vuositasolla aiemman kuukausittaisen raportoinnin sijaan. Lisäksi vuoden 2017 alusta lähtien enintään 500 000 euron liikevaihdon yritykset voivat halutessaan tilittää myynnistä suoritettavan ja ostoista vähennettävän arvonlisäveron maksuperusteisesti. Maksuperusteisuus tarkoittaa tässä yhteydessä sitä, että verotus kohdistuu sille kuukaudelle, jolloin yritys saa myymästään tuotteesta maksun tai se itse

maksaa tekemänsä ostot. Tarkemmin sanottuna uuden tavan mukaan vero maksetaan sen päivän mukaan, kun asiakas on suorittanut yritykselle maksun. Aiemmassa suoriteperusteisessä järjestelmässä veron maksupäivä määräytyi laskun päivämäärän mukaan, ja vero on tällöin pitänyt tilittää sellaisestakin myynnistä, josta maksua ei ole vielä saatu. Tämä on haitannut erityisesti pienten yritysten maksuvalmiutta. (Knuutinen 2017, 187; VATT 2016; Verohallinto 2017i.)

Verotus ja sen sääntely vaikuttavat siis moneen asiaan liiketoiminnan harjoittamisessa ja se on myös aihe, josta riittää keskustelunaiheita. Verotuloja tarvitaan yhteiskuntamme ylläpitoon ja kehittämiseen. Oikea tasapaino verojen ja yritysten taloudellisen hyvinvoinnin välillä on kuitenkin ratkaisevan tärkeä, jotta yritykset pystyvät ylläpitämään toimintaansa terveellä taloudellisella pohjalla, ja jatkossakin toimimaan tärkeinä työllistäjinä – ja veronmaksajina.

Lähdeaineistoa työhön oli saatavilla runsaasti, mutta suuri osa verotukseen keskittyvistä teoksista sisältää vanhentunutta tietoa verolainsäädännön jatkuvista muutoksista johtuen. Ajantasaisia painettuja teoksia löytyi kuitenkin riittävästi, minkä lisäksi aineistoa pystyttiin täydentämään sähköisillä lähteillä, luentomateriaaleilla, opinnäytetöillä ja pro gradu -tutkielmilla sekä tutustumalla asiaankuuluvaan lainsäädäntöön. Kaikki työssä käytetyt painetut teokset osoittautuivat rakenteeltaan ja sisällöltään varsin selkeiksi, ja niitä oli helppo hyödyntää teorian kokoamisessa. Työssä hyödynnettiin niin yrityksen perustamisoppaita, taloushallinnon näkökulmia kuin puhtaasti verotukseen keskittyviä teoksiakin, ja näiden avulla saatiin hyvä yleiskäsitys siitä, miten laaja kokonaisuus yritysverotus siihen vaikuttavine yksittäisine tekijöineen lopulta on.

Erityisesti tekijälleen työn tärkeänä tavoitteena ja motivoijana oli uuden oppiminen. Yritysmuodoista oli opintojen myötä kertynyt jonkin verran aiempaa pohjatietoa, mutta yritysverotuksen maailmasta löytyi työn edetessä koko ajan uusia asioita. Aihevalinta osoittautui mielenkiintoiseksi ja perinteisen lähdeaineiston lisäksi oli kiinnostavaa perehtyä siihen, mitä ja mistä näkökulmista aiheesta kirjoitetaan vaikkapa lehdissä.

Prosessina opinnäytetyön tekemistä voisi kuvailla opettavaisena, kärsivällisyyttä vaativana sekä paikoin haastavana, mutta lopulta palkitsevana kokemuksena. Matkan varrella uutta oppia kertyi kuin vahingossa, mikä motivoi työn tekemistä ja loppuun saattamista. On myös ilo esitellä valmis työ niin sen toimeksiantajalle kuin muillekin aiheesta kiinnostuneille.

Lähteet

Akavan Erityisalat 2017. Yritysmuodon valinta ja verotus. Luettavissa: https://www.akavanerityisalat.fi/edunvalvonta/ammattinharjoittaja_yrittaja/yritysmuodon_valinta_ja_verotus. Luettu: 4.11.2017.

Eduskunta 2016. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi yhteisestä yhteisöveropohjasta. Kirjelmä U 65/2016 vp. Helsinki. Luettavissa: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kirjelma/Documents/U_65+2016.pdf. Luettu: 1.11.2017.

Euroopan parlamentti 2017. Faktatietoja Euroopan unionista. Luettavissa: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/fi/displayFtu.html?ftuld=FTU_6.5.3.html. Luettu: 18.9.2017.

Finanssivalvonta 2015. Osakkeet. Luettavissa: <http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssi-asiakas/Tuotteita/Sijoittaminen/Osakkeet/Pages/Default.aspx>. Luettu: 29.9.2017.

Helsingin seudun kauppakamari 2013. Kasvuyrityksen kansainvälinen tuloverotus. Luettavissa: <https://www.kauppakamarikauppa.fi/kasvuyrityksen-kansainvalinen-tuloverotus.html>. Luettu: 29.10.2017.

Hirsjärvi, S., Remes P., & Sajavaara P. 2009. Tutki ja kirjoita. Tammi. Helsinki.

Holopainen, T. 2016. Yrityksen perustamisopas: Käytännön perustamistoimet. Asiatieto Oy. Vantaa.

Juusela, J. 2017. Tolkkoa verottajan tulkintoihin. Tilisanomat, 38, 5, s. 17–18.

Karjalainen, L. 2013. Yrittäjän talousopas. Gaudeamus. Helsinki.

Kauppalehti 2017. Supercellin entisen omistajan tytäryhtiö oli kovin yhteisöveron maksaja. Luettavissa: <https://m.kauppalehti.fi/uutiset/supercellin-entisen-omistajan-tytaryhtio-oli-kovin-yhteisoveron-maksaja/e6ENQBFn>. Luettu: 1.11.2017.

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336.

Knuutinen, R. 2017. Hyvät pahat verot. Docendo Oy. Jyväskylä.

Koivisto, M. 2015. Pk-yrityksen aggressiivinen verosuunnittelu. Opinnäytetyö. Turku. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/103267/Koivisto_Milla.pdf?sequence=1. Luettu: 10.10.2017.

Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 29.4.1988/389.

Laki verotusmenettelystä 18.12.1995/1558.

Mattila, P. 11.1.-28.1.2016. Dosentti. Yritysverotuksen erityiskysymyksiä. Aalto-yliopisto. Luentosarja. Helsinki.

Minilex 2017a. Voitonjako eri yritysmuodoissa. Luettavissa: <https://www.minilex.fi/a/voitonjako-eri-yritysmuodoissa>. Luettu: 20.9.2017.

Minilex 2017b. Toimitusjohtaja osakeyhtiössä. Luettavissa: [https://www.minilex.fi/a/toimitusjohtaja-osakeyhtiössä](https://www.minilex.fi/a/toimitusjohtaja-osakeyhtiossa). Luettu: 20.9.2017.

Minilex 2017c. Osakeyhtiön hallintoneuvosto valvoo yhtiön hallintoa. Luettavissa: <https://www.minilex.fi/a/osakeyhtiön-hallintoneuvosto-valvoo-yhtiön-hallintoa>. Luettu: 20.9.2017.

Minilex 2017d. Osuuskunnan jäsenen lisämaksuvelvollisuus. Luettavissa: <https://www.minilex.fi/a/osuuskunnan-jäsenen-lisämaksuvelvollisuus>. Luettu: 28.9.2017.

Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624.

Osuuskuntalaki 14.6.2013/421.

Patentti- ja rekisterihallitus 2017a. Tilastoa rekisteröidyistä uusista yrityksistä. Luettavissa: <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/rekisteroidytyritykset.html>. Luettu: 15.8.2017.

Patentti- ja rekisterihallitus 2017b. Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä. Luettavissa: <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html>. Luettu: 29.9.2017.

Patentti- ja rekisterihallitus 2017c. Nimiohjeet. Luettavissa: <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystennimet/nimiohjeet.html>. Luettu: 27.7.2017.

Patentti- ja rekisterihallitus 2017d. Osakeyhtiön perustamisilmoitus. Luettavissa: <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/perustaminen.html>. Luettu: 7.11.2017.

Patentti- ja rekisterihallitus 2017e. Osuuskunnan perustamisilmoitus. Luettavissa: <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/muutyrittysmuodot/osuuskunta/perustaminen.html>. Luettu: 7.11.2017.

Pellervo-Seura 2013. Osuuskunta yritysmuotona. Luettavissa: <http://pellervo.fi/tietoa-osuustoiminnasta/osuuskunta/>. Luettu: 28.9.2017.

Salin, M. 2015. Liikkeen- ja ammatinharjoittajan verokirja. Verotieto Oy. Helsinki.

Siikavuo, J. 2016. Talous haltuun pk-yrityksessä. Kauppakamari. Helsinki.

Simola, L. 2015. Osuuskuntien uudistuva voitonjaon verotus osinkoverotukseen verraten. Pro gradu -tutkielma. Helsinki. Luettavissa: <http://pellervo.fi/wp-content/uploads/2015/01/Osuuskuntien-uudistuva-voitonjaon-verotus-osinkoverotukseen-verraten.pdf>. Luettu: 2.10.2017.

STTK 2016. Osuustoiminnalla läpi työelämän murroksen. Luettavissa: <https://www.sttk.fi/2016/06/28/osuustoiminnalla/>. Luettu: 28.9.2016.

Suomen Yrittäjät 2017a. Avoin yhtiö. Luettavissa: <https://www.yrittajat.fi/yrittajat/a/yrittajan-abc/perustietoa-yrittajyydesta/yritysmuodot-ja-vastuut/avoin-yhtio-317416>. Luettu: 1.9.2017.

Suomen Yrittäjät 2017b. Kommandiittiyhtiö. Luettavissa: <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/perustietoa-yrittajyydesta/yritysmuodot-ja-vastuut/kommandiittiyhtio-317662>. Luettu: 20.9.2017.

Suomen Yrittäjät 2016. Henkilöyhtiöiden verotus. Luettavissa: <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/verotus/elinkeinoverotus/henkiloyhtioiden-verotus-321007>. Luettu: 8.9.2017.

Suomen Yrittäjät 2015. Toiminimi eli yksityinen elinkeinonharjoittaja. Luettavissa: <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/perustietoa-yrittajyydesta/yritysmuodot-ja-vastuut/toiminimi-eli-yksityinen>. Luettu: 18.9.2017.

Suomen Yrittäjät 2014a. Osakeyhtiö. Luettavissa: <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/perustietoa-yrittajyydesta/yritysmuodot-ja-vastuut/osakeyhtio-317935#>. Luettu: 21.10.2017.

Suomen Yrittäjät 2014b. Osuuskunta. Luettavissa: <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/perustietoa-yrittajyydesta/yritysmuodot-ja-vastuut/osuuskunta-318169#>. Luettu: 18.9.2017.

Taloushallintoliitto 2017. Yhdenkertainen kirjanpito. Luettavissa: <https://taloushallintoliitto.fi/kirjanpidon-abc/juokseva-kirjanpito-ja-tilinpaatos/yhdenkertainen-kirjanpito>. Luettu: 28.10.2017.

Tax Fenix Oy 2017. Yrityksen verosuunnittelu lyhyesti. Luettavissa: <http://www.taxfenix.fi/yrityksen-verosuunnittelu-lyhyesti/>. Luettu: 10.10.2017.

Tieteen termipankki 2016a. Yhteisöhankinta. Luettavissa: <http://tieteentermi-pankki.fi/wiki/Oikeustiede:yhteisohankinta>. Luettu: 30.10.2017.

Tieteen termipankki 2016b. Verosuunnittelu. Luettavissa: <http://tieteentermi-pankki.fi/wiki/Oikeustiede:verosuunnittelu>. Luettu: 9.11.2017.

Tilastokeskus 2017. Aloittaneiden yritysten määrä väheni edellisvuoden ensimmäiseen neljännekseen verrattuna. Luettavissa: http://www.stat.fi/til/aly/2017/01/aly_2017_01_2017-07-25_tie_001_fi.html. Luettu: 15.8.2017.

Tomperi, S. 2017. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. Sanoma Pro. Helsinki.

Tuloverolaki 30.12.1992/1535.

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT 2016. Arvonlisäveron liikevaihdon alaraja pitää yritykset pieninä – pääsyynä hallinnolliset kulut. Luettavissa: http://vatt.fi/artikkeli/-/asset_publisher/arvonlisaveron-liikevaihdon-alaraja-pitaa-yritykset-pienina-paasyyna-hallinnolliset-kulut. Luettu: 17.10.2017.

Valtiovarainministeriö 2017a. Kansainvälinen tuloverotus. Luettavissa: <http://vm.fi/verotus/kansainvalinen-tuloverotus>. Luettu: 29.10.2017.

Valtiovarainministeriö 2017b. Verosopimukset. Luettavissa: <http://vm.fi/verosopimukset1>. Luettu: 1.11.2017.

Valtiovarainministeriö 2017c. Yhteistyö kansainvälisessä verotuksessa. Luettavissa: <http://vm.fi/yhteistyö-kansainvalisessa-verotuksessa>. Luettu: 29.10.2017.

Verohallinto 2017. Verotuksen muutoksia 2017. Verohallinnon verkkoseminaari 10.1.2017. Luettavissa: <https://www.vero.fi/contentassets/a3b77b8e65304ff79ba809621c9c5ca3/tammikuu-verotuksen-muutoksia-2017.pdf>. Luettu: 26.7.2017.

Verohallinto 2017a. Elinkeinotoiminnan tuotot ja kulut. Luettavissa: https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/liikkeen-tai-ammattinharjoittaja/elinkeinotoiminnan_tuotot_ja_kulut/. Luettu: 18.9.2017.

Verohallinto 2017b. Kirjanpito, tilikausi ja verovuosi. Luettavissa: https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/yrityksen-elinkaari/uusi-yritys/avoin-yhtio-tai-kommandiittiyhtio/kirjanpito_tilikausi_ja_verovuosi/. Luettu: 28.10.2017.

Verohallinto 2017c. Verohallinnon tilastoja. Luettavissa: https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/tilastot/tuloverotilastoja/yhteisoasiakkaiden_tuloverotilastoj/yhteisoasiakkaiden_tuloverotilastoja_ve6/verohallinnon_tilastoja_yhteisoasiakkai/. Luettu: 9.8.2017.

Verohallinto 2017d. Oma-aloitteisten verojen ilmoittaminen ja maksaminen. Luettavissa: <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/ilmoittaminen-ja-maksaminen/omaaloitteiset-verot/>. Luettu: 26.7.2017.

Verohallinto 2017e. Verotarkastus. Luettavissa: <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/verotarkastus/>. Luettu: 26.7.2017.

Verohallinto 2017f. Arvonlisäverotus. Luettavissa: https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/arvonlisaverotus/rekisterointi/arvonlisaverovelvolliseksi_ha-keutuminen/. Luettu: 26.7.2017.

Verohallinto 2017g. Poistoina vähennettävät menot. Luettavissa: https://www.vero.fi/henkilöasiakkaat/omaisuus/metsa/menot/poistoina_vahennettavat_meno/. Luettu: 15.10.2017.

Verohallinto 2017h. Yritysmuodon muutos - osakeyhtiö ja osuuskunta. Luettavissa: https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/yrityksen-elinkaari/muutokset_toiminnassa/osakeyhtio-ja-osuuskunta/yritysmuodon_muutos__osakeyhtio_ja_osuu/. Luettu: 28.7.2017.

Verohallinto 2017i. Maksuperusteinen alv. Luettavissa: https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/arvonlisaverotus/pienyrytykset_voivat_tilittaa_arvonlisa/. Luettu: 21.10.2017.

Verohallinto 2017j. Tuloverotus – yritykset ja yhteisöt. Luettavissa: <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/>. Luettu: 21.10.2017.

Veronmaksajain Keskusliitto ry 2017. Yrityksen verotietopaketti. Verotieto Oy. Helsinki.

Villa, S. & Ossa, J. 2017. Henkilöyhtiöt ja verotus. Alma Talent. Helsinki.

Yritys-Suomi 2017a. Yksityinen elinkeinonharjoittaja. Luettavissa: <https://yrityssuomi.fi/selkosialto/yksityinen-elinkeinonharjoittaja>. Luettu: 18.9.2017.

Yritys-Suomi 2017b. Osakeyhtiö. Luettavissa: <https://yrityssuomi.fi/osakeyhtio>. Luettu: 9.11.2017.

Yritys-Suomi 2017c. Osakeyhtiön perustamissopimus ja yhtiöjärjestys. Luettavissa: <https://yrityssuomi.fi/osakeyhtion-perustamissopimus-ja-yhtiojarjestys>. Luettu: 15.9.2017.

Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä 2017. Yksityisen elinkeinonharjoittajan perustamisilmoitus. Luettavissa: <https://www.ytj.fi/index/ilmoittaminen/perustamisilmoitus/yksityinenelinkeinonharjoittaja.html>. Luettu: 4.11.2017.